

AZ

ÉRTELTŐ

Megjelenik havonta egyszer.

Előfizetési ára egész évre 12 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Damjanich-utca 12. szám.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos. WIGDER SAMU.

Ujév.

Még ma, évszázadok után, mindig megmarad a régi szokás, az éjjeli mulatókban, ugylátszik, hogy ez utódról-utódra marad, talán nincs is más öröme Szilveszter éjjel az üzleti leányoknak, mint ez a kis ceremónia.

Éjjel egy néhány perccel tizenkettő előtt a szalonban a villanylámpák elaluszának, a zongoramesier eljátsza Bethoven gyászindulóját, mintha a régi évet eltemetné. Pontban 12 órakor a konyhában a kávéslégény jelzi rézmozsár ütessel az ujévet. A szalonban a villanylámpák újra felgyulnak, a zongoramesier a Rákóczy-indulót kezdi játszani, míg a lányok sietnek a főnökhöz boldog ujévet kívánni.

Helyenkint szokás ilyenkor még egy feldiszlített malacot a Szalonba hozni. Ez az öt perc idő, míg a sötétség tart, erről igen sokat lehetne írni, rendesen óriási lárma, zugás, bugás, nevetés, sikkoltás, könyhullás, csókolódzás szokott lenni, ez a szerelmeseknek a legkedveltebb öt édes percei, most nem kell kimenni

a kapu alatt csókolódnai, most bent is megtörténhet még pedig a szalonban.

A lárma rendesen jogos felháborodásnak a kifejezése a szerelmes pároknak. A vendégek kíváncsiságból cigarettára gyujtanak, miáltal a szereimes párokat zavarják, magam sem szeretem, ha ezen rövid néhány perccel nem respektálják, had csókolódjzon, míg a sötétség tart, ezek azok a csókok, melyek egész éven át a leánynak ajkaihoz tapadnak, ezek azok az édes csókok, melyeknek zamatját egész éven át élvezi, ne háborgassuk akkor, had élvezzék.

A jó, régi világban, mikor még az italmérés dívóban volt, a tulajdonos sem tukarkodott, rendesen egy kis különlegességi itókát készített elő Szilveszter éjjelre. A ceremónia után rendesen maga ment a vendégekhez boldog ujévet kívánni. Üveg és pohár a kezében, míg az egyik leány egy tálcár hozta a sok mákos meg diós tésztát, minden egyes vendég ivott-evett, ma azonban a helyzet megváltozott és ez az egy kimaradt, ellenben a gyászinduló a sötétben megmarad és ezt a szokást megfogják tartani, míg éjjeli mulató létezni fog.

Tragédia

Irta: Sziics Ágoston.

Egy ifju kopogtat be
Szive tele féltő reménnyel . . .
— Szerkesztő ur! — az égre kérem
Bátor vagyok egy költeménnyel . . .

A szerkesztő tapasztalt férfi
Olvassa a verset magába . . .
S majd hirtelen fogja a kalapiát
S szalad a földszint irányába.

Letámolyog, s a falhoz hállik
Ah! — tudom már mit akar.
Nem bírta a gyomra el a verset —
S ott a kiadóhivatal . . .

Szerelmes szoknyák!

Irta: Sarkadi E. Bandi.

— A kávéház asztalánál szidtuk a világot, már ki-ki a maga módja szerint, én például nevetve, mert, hogy haragudni nem tudok, sőt ha bánt is valaki, rámosolygok s magamba gondolom, de sok marha jár nálunk ruhában.

— Geiza például ha haragszik, még a füle is vörös lesz a méregtől, ilyenkor felhuzza a szemöldökét, hosszú szőke haja felkakaskodik és mindjárt harapni is tudna. És így tovább mindegyikükbe mérreg lakik, csak én nevetem ki a pukkadásukat.

— No de látták már egy excentrikust haragosan, hisz ez nem lehet, még én se láttam, pedig majd egy évtizedig dolgoztam Európa összes szinpadán abban a szakban.

— Volt is alkalmam találkozni, annyi szerelmes szoknyával, hogy ha a jó Isten ezt bünnnek vette volna, feltétlenül a pokolba küldött volna.

— Alig hogy rátereltem a szót a szerelemre, rögtön nekem estek a fiuk, beszélnek el néhány ka-

Értekezlet.

December hó 10-én Szolnokon egy gyengén látogatott Értekezletünk volt. Az értekezleten alig 14-en vettek a környébkől részt. A hatóság részéről Kreutz Miklós rendőrbirtos volt jelen.

Wigder Samu üdvözli a megjelent szaktársait és rövid bevezetésben eseteli az értekezlet célját.

A mai helyzetünk erős rázkódást szenvedett a B. M. 120835/913. számú körrendelete. Karolva a B. n. 1908. XXXVI. t.-c. 43. és következő §-ának azon rendelkezése, hogy 20 éven alóli kéjnit bordélyházba befogadni nem engedi meg.

Ezen a helyzeten oly képen óhajtunk segíteni, hogy egy kérvénybe foglalva járuljunk a nagyméltósági belügyminiszter elé.

Tekintve, hogy a hatóságok tulnyomó része ezen intézkedéseket foganatosították, de a gyakorlatban be nem válik egy II-ik (egy bement 80 aláírással) kérvényt nyújtunk be, a miben megindokoljuk, hogy kérésünk megérdemli a vele való foglalkozását.

A másik pontja az értekezletnek a bordélytulajdonosok és a kéjnit közötti elszámolási viszony országos rendezése. Hivatkozva a B. M. 120835/913. számú körrendeletére, melyben világosan kimondja: *Bár a kéjnit és eltartója közötti viszony feltételeinek megállapítása azok egyezkedésének a tárgyát képezi*, mind ennek dacára a hatóságok ezen pontot figyelmen kívül hagyták, példa rá Gyula, ahol látjuk a napi 4 korona mazimális megállapítását. II. Orad sz. kir.

landot. Nem sokat hagytam magam kéretni, bele fekiüdtem a törzsasztal karos székébe, összetettem a hasamon a kezem s elkezdtem:

— Elmondok néhány kalandot nektek, hol nem én, de a szerelmes szoknyák jöttek utánnam. Hisz jól tudjátok, hogy évekkal ezelőtt mennyi nő hitt az én szende nézésemmek, melyből csak néha villant elő a tűz. Tehát figyeljete:

A 100 font sterling cheque!

— Egyszer a ködös Albionba, Londonban az Alhambrába voltam szerződve, fiatal kölvök voltam, mikor a számom jött s a szinpadon megjelentem, az a 2000 pár szem rám nézett és egy általános „Ah!” kiáltás zugott át a nézőtéren. Mikor kész voltam, virágot annyit kaptam, hogy egy konflis ló egy hétig legelt volna rajta, ellenben én rögtön eladtam a virágárusnak potom áron.

— Egy este, mert jó kedvem is volt, a néhány szerelmes levél közül az egyi killatos levélkét felbontva, egy cheque esett ki belőle, mely ki volt állítva 100 font sterlingre, vagyis kb. 2400 koronára s mellette névjegy, rajta annyi, hogy másnap délután 4 óraker a Kris oly palota déli sarkában, a szökőkut melletti pihenőn várjam X. Y. milordnét.

— Természetesen másnap délután a jelzett idő-

város szőnyegen levő tervezetben sem vette figyelembe azon részét a belügyminiszter körrendeletének, hanem 25 százalékban állapítja meg a kéjnit keresetét.

Ezen okoknál fogva indítványozom a tisztelt Értekezletnek, hogy a benyújtandó kérvényben ezen ránk nézve sérelmes pontot is befoglaljuk.

Az értekezlet hosszabb vita után a következő határozatot hozta: Fölkéri Szabó Imre szolnoki szaktársunkat, hogy egy kérvényt jogtanácsosa által szerkesztessen és benyújtson a következőképpen:

I. A kéjnit 20 év helyett 18 éves korban bordélyházban befogadhatók legyenek.

II. A kéjnit és eltartója közötti elszámolási viszony bizonyos rendezését oly képpen, hogy a kéjnit a keresetből egynegyedrészt kapja.

Több tárgy nem lévén, Wigder Samu megköszöni résztvevőknek, hogy nézeteikkel a maguk részéről voltak szivesek az értekezleten kifejtetni az ügy szakszerű előmozdításában kívánja, hogy működésük hasznos és áldásos legyen.

A zongoramesterek érdeke.

Ugy véltük, hogy a Magyarországi Zongoramesterek Egyesülete képviseli a zongoramesterek gazdasági érdekeit. Persze, ebben a legkevésbé sem mertünk kételkedni. Azonban a tények mást bizonyítottak s így kénytelenek voltunk előbbeni, optimista hitünköt megválni s arra az álláspontra helyezkedni,

ben ott voltam. Alig tiz pernyi várakozás után jön egy öreg nő s mosolyogva leül mellém, megszorítja a karom. Én csak nézem, csak türom egy darabig a barátkozást, egyszerre szembe ötlük: „Te jó Isten! Ez lesz az a Milordné, aki ide rendelt. No ez kell a fenének, de nem nekem.” Hirtelen kikapom a még be nem váltott cheque-t, oda dobom melléje, felugrok s egy „Addió!”-val meglógok mellőle. Ez még kiáltott valamit, de én csak mentem, vittem a frankomat, nehogy vissza keljen rá nézni. A vén kéjnit gondolta, hogy pénzével elkábit engem, akinek briliáns gázsím volt!

Az almás portugál menyecske!

— Hát egyszer meg Portugália fővárosában Lisszabonban voltam egy koncert Companyval 8 napig. Már pár napja lehattunk ott, midőn egy délután szobámba heverészek s belép egy csoda szép portugál paraszt menyecske, fején egy kosár almát hozva.

— Oda jön hozzám, leül mellém, kosarát maga mellé teszi, kivesz belőle három almát s kínál vele, én mosolyogva elveszem s azzal oda adok neki egy francot. De ő nem ad vissza belőle, hanem megölel s elkezd a hazája nyelvén beszélni, hogy mit? azt csak ő tudta, én nem. Én csak sejtettem, de nem

amelyre a tények által szerzett meggyőződésün' kényszerített.

Az igazságnak voltunk és leszünk tényezői és szószólói sajtónkkal. Így nemcsak az éjjeli mulató tulajdonosok iránt, de a zongoramesterek iránt is igazságos érzelműek vagyunk. Nem is olyan régen, még a közelmúltban lapunk felelős szerkesztője, Wigder Samu iparkodott módot keresni arra nézve, hogy az éjjeli mulató tulajdonosok és a Magyarországi Zongoramesterek Egyesülete között harmónikus közösséget teremtsen. Ennek a közösségnek az lett volna a célja, hogy úgy a Magyarországi Zongoramesterek Egyesülete, mint az Éjjelimumulatók Tulajdonosainak Egyesülete egymás érdekeit kölcsönös erővel védjék meg. Felelős szerkesztőnk, Wigder Samu bármilyen jóhiszeműen igyekezett törekvésének diadaláért sajnos, a Magyarországi Zongoramesterek Egyesületének vezetősége a reáik nézve rendkívül kedvező feltételek dacára sem volt hajlandó a közösség eszméjét elfogadni.

A tény azt bizonyítja, hogy a zongoramesterek munkaadóinak legnagyobb kontingensét az éjjeli mulató tulajdonosok képezik. Ezt a nagy kontingenszt a Magyarországi Zongoramesterek Egyesülete a vezetőségnek könnyelmű magatartása miatt elvesztette. Bizonyos, sőt a leghatározottabban kétségtelen, hogy a Magyarországi Zongoramesterek Egyesületének vezetősége uralmát féltette inkább s hogy a zongoramesterek felett gyakoroló nagy hatalmú uralmát megmentse, inkább veszni hagyta a zongoramesterek gazdasági érdekeit. Az egyesületi helyviségben tömérdek a munkanélküli zongoramester s ezeknek nagyrésze lapunk útján nyer ingyenesen állást. Lapunk már számtalan zongoramesternek biztosított kenyeret s így nem csoda, ha a zongoramesterek az

akartam megérteni, végre azonban addig mesterkéltem, hogy elfeledtem almát, francot s én is átkaroltam őt . . . Jó soká tarthatott a francból való visszaadás, mert mikor végre a sok számításnál elfáradva elakart távozni, erővel ott akarta az egész kosár almát hagyni, mert úgy vélte, még ő tartozik nekem. Alig bírtam az almájával együtt kitessekkelni szobámból.

A toronyőr felesége.

— Már öt napja játszottunk a montecarlói mulatóban, mikor egy délután eszembe jutott, hogy felmegyek a toronyba s onnan gusztálom meg az isteni fekvésű helyet. Elkóborogtam hát a toronyhoz, de bizony ott csak a toronyőr felesége volt otthon, ez azonban nem volt akadály, mert az asszony fölkalauzolt a toronyba, Jó sokáig gyönyörködtem a remek panorámába, az asszony ott hagyott, majd egy idő múlva vissza jött, hogy ha meg nem sért, hát készített nekem egy kis uzsonnát.

— Én meglepetve köszöntem meg a figyelmet s hogy megne sértsem, hát lementem. Frissen fejt kecske tei, jó puha barna kenyér volt a fehér abroszos asztalon. Bizony én hozzá láttam és jól belaktam belőle, az asszony ezalatt az ágy szélén ült és nézte, hogy eszem.

— Mikor kész voltam, kivettem egy 5 francost

Egyesület ideáljából kiábrándulnak s azt otthagyják úgy, mint egykor szent Pál az oláhokat.

A zongoramester fáradságával szerzett pénzével nem azért fizet tagdíjat, hogy az Egyesület vezetősége az állásközvetítőt honorálja, valamint a zongoramesterek felett uralkodjon, de fizeti a tagdíjait azért, hogy jogokat élvezhessen s legelsősorban, ha megszorult és állásra van szüksége, ezt az állásközvetítő hivatásának parancsa szerint meg is szerezzze.

Hogy a Magyarországi Zongoramesterek Egyesülete óriási kárt szenved, az kétségtelen. De azonban az is bizonyos, hogy tömeges haszna lett volna, ha Wigder Samu proposícióját elfogadta volna.

Mi nem kívánunk itt, a hasábiainkon rekrimálni. Csupán azt a tényt akarjuk konstatálni, hogy a Magyarországi Zongoramesterek Egyesületének vezetőségében hiányzik a komolyság és az a hozzáértés, a mit az Egyesületben elfoglalt tisztség megkövetel tőlük.

A vezetőség nemrégiben negyvenhat tagot kizárt az Egyesületből azért, mert azok tagdíjakat nem fizettek. Hát vagyunk hátrák megkérdezni, miért fizessenek, ha az Egyesület nem tud a céljának megfelelni? Az igazság szerint nem az Egyesület zárta ki a tagokat, de kizárták őket, saját maguk magukat már akkor, amikor a köteles tagdíjakat befizetni megtagadták.

Az éjjeli mulatóhely tulajdonosnak szüksége van zongoramesterre és viszont a zongoramesternek éjjeli mulatóhelyre. Tehát így mintegy egymásra vannak kölcsönösen utalva. Ebben az értelemben Wigder Samu proposíciója szerint a zongoramester gazdasági érdeke rendkívüli módon lett volna elősegítve.

Ismerve Wigder Samu emberszeretétét, semmi

s oda akartam neki adni, mit ő tiltakozva visszautasított. Odaléptem hát hozzá, hogy kezet fogjak vele s ezzel megköszönjem szíves vendéglátását.

— Megszorította a kezemet s így szólt: Jól esett? Hisz jól is eshetett, maga derék szép fiatal ur, nem úgy mint én, kinek az öreg férjénél nincs egyebe! S akinek semmi öröme nincs ebben a világban. S aztán sóhajtván rám nézett.

— Megsajnáltam, kb. 30 év körüli nem csunya, de formás, telt asszonyka volt s amint ott panaszkodott, megszorítottam a kezét, amit ő félremagyarázott, mert ő meg átkarolt engem. Eszembe jutott a kecske tej meg a lány kenyér s hogy visszautasította a pénzt, tehát hálásnak kell lenni. Átkaroltam hát én is a szomorú menyecskét, hogy megvigasztaljam, hogy legyen öröme az életben . . . S mikor egy fél óra múlva elhagytam a toronyőr lakását, a menyecske boldogan mosolyogva intett utánam bucsucsókot.

A moszkvai palota . . .

— Soha az életben úgy még nem ettem meg a kefét, mint egyszer Moszkvába. Az oroszok ősi városába. Akkoriba nyitották meg az orfeumot, s én, mint attrakció minden este telt házat vonzottam oda. A közönség között Moszkva előkelő hölgyeit estéről estére ott láttam s bizony minden napra friss kaland történt osztályrészemül.

esetre sem lett volna törekvése az Egyesületre nézve káros. Ez már annál is inkább bizonyul be, mert az „Értesítő” után álláshoz jutott zongoramesterek nem győzik Wigder Samu önzetlenségét eléggé dicséretekkel halmozni.

A zongoramester az Értesítőnél nem fizet havonként egy korona ötven fillér tagdíjat, a mi egy esztendő alatt tizennyolc koronát jelent. Itt az állásért egy fillért sem fizet provízió gyanánt s mégis kenyérhez jut. Hát akkor, ha a zongoramesternek ez az érdeke az Egyesület által nincsen képviselve, milyen más érdeke van? Hiszen a zongoramester egyebet nem kíván, minthogy alkalmazása legyen, hogy kenyérét megtudja keresni.

Van tudomásunk arról is, hogy a Magyarországi Zongoramesterek Egyesületének több évteli mulatóhely tulajdonos pártoló tagja volt. Ezek a pártoló tagok azonban jóindulatukkal és pártfogásukkal teljesen elpártoltak az Egyesülettől, mert belátták, hogy az Egyesület vezetősége magatartásával nem tette magát érdemessé, hogy a jóakarata pártfogást továbbra is fenntartsa. Így tehát a pártoló tagokat, ugyyszólván valamennyit teljesen elvesztette. Ilé-
het, hogy a nagy hibát még reparálni lehetne, de ez ma valóban a kérdések kérdése. Sőt az is lehetséges, hogy már elvesztette a teljes aktualitást.

Különösen a zongoramesterek érdeke teljesen az éjjeli mulatóhely tulajdonosokhoz van fűzve s így természetesen az „Értesítő” című lapunk után megfelelően talál kielégítést.

Zongorista.

Szaktársak! Saját érdekeikben terjesszék az „Értesítő”-t.

— Egyik este öltözőmbe libériás inas lép be s egy levelet adott át, a mely ugy szólt, hogy másnap délelőtt 11-kor várjak a Hotelomba. Csakugyan másnap délelőtt lenn ülök a Foyerban, mikor jön a tegnapi inas s kér, hogy kövessem urnője lakására. Csakugyan a hotel előtt várt egy 3 lovas kibitka, beülök. Alig tiz percnyi szánkázás után egy fényes magánpalota előtt megállunk. Az inas udvariasan előre szalad ajtót nyit és én bent találom magam egy orosz főuri palota csarnokában.

— Az inas kérésére onnan egy ajtón keresztül bejutottam a szentélybe, vagvis az urnő salonjába, egy meleg puha fészekbe. Az urnő félhomályban egy kereveten hevert.

— Oda mentem, meghajtottam magam és kérdeztem: mit óhajt velem?

— Csak látni akartam, hogy néz ki nappal! — szólt a csinos nő mosolyogva.

— Nos és megvan elégedve nappali arcommal? Kérdem én is nevetve.

— Nem egészen, jöjjön közelebb, s azzal magához huzott s arcom megsimítva mondta: olyan mint egy szende leány!

„Hatóság.”

A kerítés.

(Folytatás.)

Aki a nőt bordélyházban vagy hasonló üzletben elhelyezés végett külföldre szállítja, öt évig terjedhető fegyházzal és ezer koronától ötezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, üzletszerű elkövetés esetében, ugyszintén, ha a tettes ugyanily büntett miatt már egyszer büntetve volt és büntetésének kiállása óta tiz év még nem telt el, öt évtől tiz évig terjedhető fegyházzal és kétezer koronától nyolc ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

47. §. A kerítés büntette és vétsége miatt a hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlásának fölfüggesztése is kimondandó.

M. I. A. 46. §. újabb constitúció elemeket nem foglal magában, csak a minősítő körülményeket és a büntetési tételeket állapítja meg.

Ujabb minősítő körülmény e §-ban: az, ha a büntettes a nőt erkölctelen célokra külföldre szállítja, vagy szállíttatja s különösen, ha e cselekményt üzletszerűen vagy visszaesésben követi el.

A magyar leányok külföldre szállítása a nemzeti becsület sérelme, de ettől eltekintve is oly veszélyt rejt magában, mely ellen a nőt erkölcsi szabadsága szempontjából is különösen védeni kell.

Szerfölött nagy a szerencsétlen áldozatok száma, kiket lelketlen ügynökök és vállalkozók évről-évre messze idegenbe szállítanak, hol védekezésük le-

— No — gondoltam magamba — nekem meg csak az arcom simogassa, majd mindjárt csinál belőlem egy nem szende lányt . . .

— Üljön le, hogy is hívják?

— Andresz a kereszt nevem.

— Hány éves?

— 19 vagyok.

— Szereti a nőket?

— No ná, akartam mondani, de lenyeltem s csak halkán mondtam:

— Nem mindegyiket!

— Hát például olyat mint én, tudna-e szeretni?

— Igen! akartam válaszolni, de már nem hagvott szóhoz jutni, megfogta az akkor még göndör, fiirtös fekete fejemet, lehuzott magához és suttozta:

— Te szép, édes fiu, tudsz te már szeretni?

— No ná! akartam megint mondani, de nem szóltam semmit, hagvtam hagy öleljen, csókoljon, ahogy jól esik neki. (Persze nekem meg azt hiszitek nem esett jól.)

— Aztán hogy mi volt, hogy volt az nagyon mellékes, elég az hozzá, hogy oda mentem délelőtt 11-kor s már délután 3 óra volt s én még mindig nála

hetetlenné válik, visszatérésük a tisztességes életbe meghiusul.

A javaslat mellőzte a cselekményt szűkebb körbe szorító korlátok fölállítását.

Nem kívánja a büntetethez a cél csalárd elleplezését sem, hogy ezek alól az erkölestelen üzelmek alól a kerítők fondorlatos kibuvókat ne keressenek.

Az üzletszerűség és a visszaesés különösen minősítő hatása indokolásra nem szorul.

A büntetési tételek megállapításánál a javaslat szem előtt tartotta a btk. büntetési rendszerét s lehetőleg figyelembe vette a külföldi törvényhozások hasonló intézkedéseit.

Mint hogy a büntetésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy a cselekmény indító okát a lehetőségig megszüntesse, tehát a cselekménnyel elérni szándékolt célt is meghiusítsa, a nyereségvágyból elkövetett cselekmények büntetés t, a szabadságvesztés büntetés mellett megfelelő pénzbüntetésben is megállapítja. A hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlatának fölfüggesztését a kerítés aljas jellege teszi indokoltá. (I. T. VII. 699.)

Jegyzetek 1. A. 46. §. 1—3. bekezdése szerint alkalmazandó büntetések a következők:

a) a kerítés vétsége (43. és 44. §-aj 1. bek.) 2 évig terjedhető fogházat, ha pedig nyereségvágyból követtetett el: ezenfelül 100 koronától 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel;

b) a 44. §. 2. bek.-e alá eső kerítés büntette 3 évig terjedhető börtönnel, ha pedig nyereségvágyból követtetett el: ezenfelül 400 koronától 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel;

c) a 44. §. utolsó bek.-e alá eső s a 45. §. szerint

voltam, de most már nem ő kérdezett engem, hanem én őt:

— Szeretsz ugy-e édes?

— Ugy-e igen, te drága!

— Szeretlek te jó! te kedves, te szép!

— Addig-addig mondogattuk aztán egymásnak a szerelmes szókat, míg egyszerre eleredt az orrom vére, a szoba a szép asszonnyal együtt elkezdett előttem forogni, elhomályosult a világ előttem, s csak akkor tértem magamhoz, mikor a Hotelomba az orvos mondta az ápolónak:

— Óránkint egy kávéskanállal.

— Azzal a fenével — gondoltam magamba s aztán kimerülten fordultam a falhoz aludni . . . pihenni... Most pedig elég volt a kalandból. Szervusztok fiúk! megyek. Fizetni!

— Hová indulsz? — mi is megyünk!

— Csak maradjatok — magam is megtudom találni valamelyik szerelmes szoknyát az utcán . . .

minősülő kerítés büntette 3 évig terjedhető börtönnel, ha pedig 20. évét még be nem töltött nő ellen követtetett el: 3 évig terjedhető fegyházzal, ezen fölül, ha a tettes a cselekményt nyereségből követte el, mindegyik esetben 400 koronától 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

2. A 46. §. 4. bek.-e önálló tényálladéka büntett meghatározását foglalja magában.

E büntett cselekvő alanya bárki, passzív alanya bármily koru, állapotu s erkölcsü nő lehet, elkövetési cselekedete pedig abban áll, hogy a tettes az illető nőt személyt bordélyházban vagy hasonló üzletben leendő elhelyezés végett külföldre szállítja vagy szállíttatja. E tényállás a 43. és 44. §-ban meghatározott kerítés mindegyik esetétől különbözik, ellenben határos a 45. §. 3. pontja esetével s a személyes szabadság megsértésének a btk. 323. s köv. §-ában meghatározott büntetével.

Utóbbtól főleg abban különbözik, hogy itt a külföldre szállított nő beleegyezését föltételezi a törvény, habár e beleegyezés csalárd módon, hazug igjretekkel éretett el. A cselekményre megállapított büntetések még az utóbbi föltevés mellett is elég súlyosak arra nézve, hogy a tettes kellő megtorlásban részesüljön. Az üzletszerűség és a visszaesés itt is azzal a jelentőséggel bír, mint a 45. §. 4. pontjában.

3. A 47. §-ban megállapított mellékbüntetés súlyosabb a btk. 250. §-ában a szemérem elleni büntetések s vétségek eseteire megállapított mellékbüntetésnél. Míg ugyanis az utóbbi §. szerint csak hivatalvesztés mondható ki s ez is csak büntett esetén: addig a jelen §. szerint a politikai jogok fölfüggesztésének gyakorlata is megállapítandó és pedig vétség esetén is. A btk. 54. §-a alapján azonban a bíróság mellőzheti e mellékbüntetéseket, ha a kiszabott büntetés 6 hónapi fogházat túl nem halad, vagy ha a btk. 92. §-ának alkalmazásával pénzbüntetésre ítélte vádlottat.

(Vége.)

Leánykereskedelem külföldön.

Ezen probléma megoldása dacára a sok buzgólkodásnak nem akar ezideig sikerrel járni, mert mint az alábbi két eset bizonyítja, nemesak a teljes meggátlás, de még a csökkentés sem észlelhető:

Newyorkból jelentik, hogy ott egy sereg lélekkufárt letartóztattak. A manővereket oly módon hajtották végre, hogy kíséret nélkül a mozikba ellátogató serdüllő iskolásleányoknak a szünetekben beálló sötétség felhasználásával, észrevétlenül, oly injectiókat adtak, amelyekről elájultak. Azután a leányok hozzátartozóinak adták ki magukat és áldozataikat öntudatlan állapotban elszállították, többnyire automobilon és örökre. Az áldozatok többnyire Délamerikába kerültek.

A lélekkufárbanda tagjai kizárólag Délamerikaiak, a feje pedig egy Negaro nevű egyén, aki állítólag az ily műveleteket Ausztriába és Németországba is már gyakorolta.

Leánykereskedők hálójában.

(Hogy teremnek a hungarók?)

Berlin, december 7.

A külföldre származott magyarral kapcsolatban, sajnos, rendszerint csupán szomorú eseményekről adhatunk hírt. Berlint most ismét olyasmi foglalkoztatja, amiben magyaroknak is — magyar leányoknak — szerep jut. Ez esetben a magyarok szintén az áldozatok közé tartoznak.

Ugyanis: a leánykereskedelem leküzdésére alakult német egyesület vezetősége a napokban hosszabb levelet kapott egy német utazótól. Newyorkból íródott a levél és a tartalma megvilágítja azt a módszert, ahogyan a leánykereskedők a hálójuka mítsem sejtő, csinos fiatal leányokra kivetik és a szerencsétleneket a kétségbeesésbe kergetik. Azt írja levelében az utazó, hogy Newyork és Chicago között közlekedő vonaton a következőket figyelte meg: mintegy 150 kivándorló, férfiak, nők és gyermekek, a kik nemrégiben érkeztek Newyorkba, Chicagoba utaztak. Az uton Pittsburg előtt, két idegen férfi egy újságáruval élénk beszélgetésbe elegyedett. És félórával később az újságárus az összes kupékon végigment és bejelentette, hogy a fiatal leányokat a legközelebbi állomáson szívesen látják reggelire. A mikor a vonat megállt, a leányok, mintegy hatvanan leszállottak és az állomásépület felé haladtak. A levélíró, aki tudta, hogy ezen az állomáson a vonat csupán két percig áll utánuk ment és figyelmeztette a leányokat erre. Néhányat közülük sikerült is visszaterelnie, a legtöbb azonban, akiknek nyelvén beszélni nem tudott, az állomásépület vendéglőjében maradt az időközben szintén leszállott két idegennel. Ezek mind pénz és poctyász nélkül maradtak, mert hiszen tulajdonaik a kupéban voltak, sorsukról pedig senki sem tudott semmit többé. A levélíró közbelépésére a legközelebbi állomásról ugyan táviratoztak érdeklükben, de mivel az állomások ez utvoalon egymásól több órányira vannak, a két idegen célját elérte és a leányok már nem voltak találhatók. Közöttük, ezzel fejezi be értesítését a levélíró, — voltak német, dán és lengyel leányok, de legtöbb közöttük magyar és magyarországi tót leány volt.

Ez a szenzációs levél érthető izgalmat keltett Berlin illetékes köreiben és az említett egyesület titkárának, dr. Pudor Henriknek intervenciója folytán a német birodalmi kancellária ez esemény felől tudakozódott Newyorkban. A válasz kedden érkezett Berlinbe és a hivatalos irás mindenben megerősítette a levélíró közléseinek valóságát. Azt is tudatta a newyorki német konzulátus, amelynek után a válasz megérkezett, hogy az ottani hatóságok a legérélyesebb nyomozást vezették be, de eddig az eltűnt leányok nem voltak találhatók.

Ugyancsak leánykereskedők visszaéléseivel van kapcsolatban az az értesítés is, amelyet a párisi rendőrség küldött Berlinbe. A francia fővárosban egy német származású bárónőt — Baronin von Schweitzer — tartóztattak le nemrégiben, akiről kiderült, hogy nagyarányú leánykereskedelmet folytatott. Sikerült a büntársai közül is egyet leleplezni és elfogni, egy Rikard Louis nevű urat, több ke-

reskedelmi egyesülés elnökét, akinél letartóztatásakor 20.000 frankot találtak és aki színházból kijövet, épen a saját autóján akart helyet foglalni. A lakásán tartott házkutatás alkalmából egész sereg „üzleti“ könyvet találtak, amelyekben sifrizott följegyzések foglaltattak. A francia külügyminiszterium chifre-irodája betűzte ki a titkos írást és ekkor egész pontos adatoknak jutottak birtokába, amelyekből kitűnt, hogy a letartóztatottak egész szervezetet tartottak fenn, amely a francia köztársaságon kívül főleg a német birodalommal és Magyarországgal állott összeköttetésben. A könyvekben megtalálták mindazon leányok neveit, származási helyét és korát, akiket sikerült „elhelyezni“, az összeget, amelyet a leányok közvetítésért kaptak és azok neveit, akik a leányokat átvették. A könyvekben gyakori volt az életkor helyén ez a följegyzés: 18—6. — az 12 évet jelentett. A könyvekben a följegyzések mellett igen előkelő francia neveket találtak, politikusok, írók neveit, amelyek mellé oda volt jegyezve az is, hogy milyen „árut“ kviánnak. A párisi rendőrség, a mely közli, hogy az értesítést a magyar, angol és osztrák főváros rendőrségének is megküldte, arra kéri a berlini rendőrséget, hogy a maga hatáskörében nyomozza ki a szégyenletes ügy németországi szárait.

Erről-arról.

Nagyrabecsült szerkesztő barátom!

Négy hónapja, hogy a rossz üzletmenet miatt otthagytam segesvári üzletemet és eltávoztam körötökből, négy hónapja, hogy rovatom (*Erről-arról*) b. lapodban árván maradt. De azért összeköttetésben maradtam veletek és nem szégyeltem magam, mint az a bizonyos hölgy, aki azért nem írta alá Strompf kartárs urnak memorandumot, mert nem akarja, hogy a miniszteriumban tudják, hogy ő „*kuplerné*“.

Álljunk meg egy pillanatra!

A miniszteriumban *nagyon jól tudják* kinek van éjjeli mulató-joga, sőt azt is tudják, *kivel élnek az engedélyesek vadházasságban*, mert ez nyilván lesz tartva, mint a gonosztettek tettesei és ha valaki erkölcsi bizonyítványt kér, hogy trafik- vagy italmérségi engedélyt kapjon, ezeket beleírják és mint „*nem megbízható*“ *soha* ilyen engedélyt nem kaphat sem az engedélyes, sem aki vele meg van esküdvé, vagy vadházasságban él. Ez tehát egy újabb arcucsapás, mely bennünket, nehéz adókat fizető állampolgárokat ér.

Bordélyház vezetésére megbízhatók vagyunk? Hiszen ott több visszaélést követhetnek el! De ilyen ellentmondásokhoz hozzá lehetnénk már szokva igazgatásunk részéről.

Az új választó-törvény, mint már egy cikkemben felemlítettem, választójogunktól is megfoszt bennünket, bizonyára csak azért, mert a törvény megalkotója arra számított, hogy a rajtunk elkövetett sok

„nevere“ (bűn) 500 kortest szállít majd az ellenzéknek.

De ezt abba hagyom, pedig soká folytathatnám, de lapunkban nem szabad politizálni.

És most vessünk egy visszapillantást az elmúlt évre.

Jót nem hozott! Ellenben hozott egy *csomó rosszat!*

Feloszlatták egyesületünket, amint pontról-pontra kimutattam lapunkban, hajuknál előráncigált okoknál fogva, csak azért, hogy ne legyen szervezetünk. Hogy *csak azért* oszlatták fel, bizonyítja mélt. dr. Boda Dezső bpesti főkapitány betiltó végzése, mellyel az éjjeli mulatók tulajdonosainak Budapestre összehívott szervező-gyűlését betiltotta, amihez *nincs* joga, mert egy gyűlést a törvény értelmében csak tudomásul vétel miatt jelentenek be, azt tudomásul kell venni, betiltani *joggal* nem lehet, hanem az inspekciós rendőrtisztviselő *indokolva* feloszlathatja.

Tehát megfosztottak bennünket *először* szervezetinktől, *azután* jött a belügyminiszteri rendelet új szabályrendeletek kidolgozása iránt.

Legtöbb helyen már meg is vannak és nem egy kartárs siratja meg az új szabályok igazságtalanságait. *Ne csüggedjünk! Es wird nichts so heiss gegessen, als es gekocht wird!* — mondja egy német közmondás. — Semmit sem esznek oly forrón, amint megfőzik. A hatóságok maguk is be fogják látni, hogy sok paragrafus kivijhetetlen és majd kifejlődik egy humanusabb *gyakorlat*.

Budapest méltóságos főkapitánya felemlítette „betiltó“ véghatározatában, hogy nem vagyunk megbízhatók erkölcsileg a leánykereskedés szempontjából.

Hiszem, kérem alázattal, a leánykereskedőknek mi épp oly ellenségei vagyunk, mint a hatóságok, nekünk azokra szükségünk nincs, a leánykereskedést olyanok üzik, akikhez *semmi közünk*, hozzánk *önként* jön egyik éjjeli üzletből a másikba a személynét, kezdőket nem használhatunk, *önként* jelentkező *tiszta* leányokat visszautasítunk (ami nálam Segesváron kétszer történt meg egy hónap alatt). Nekünk a leánykereskedők csak ártanak és a hatóságok jobban tennék, ha bennünket is bevonnának a leánykereskedelelem elleni küzdelembe, mert velünk *együtt* működve, több eredményt érnének el, mint *bennünket ignorálva*. Hiába a leánykereskedelelem elleni liga, hiába a hatóságok dicséretes buzgalma, hiába hivatkoznak a hatósági közegek gyakorlati tapasztalataira, *szakemberek* a szó *igazi* értelmében *mi* vagyunk. És nincs messze az az idő, hogy ezt belátva, maguk fogják keresni közreműködésünket és akkor majd belátják, hogy mily igaztalanul ítéltek meg bennünket.

Igaz, van közöttünk is, akin van gáncsolni való, de azért a *kivétel* nem *szabály* és nem szabad ezt az *összességnek* felróni.

De nem akarlak téged kedves barátom, sem olvasóidat tovább untatni és zárom levelem azon reményben, hogy az új esztendő több szerencsét hoz mindnyájunknak, mint az elmúlt.

Kivánok úgy neked, mint b. családodnak és az összes kartársaknak egy *jobb* esztendőt, több anyagi és erkölcsi sikerrel, mint az elmúlt év hozott!

Nemsokára visszatérek körötökbe kartársak!

Üdvözöl őszinte hived

(Budapest.)

Szirmai Andor.

Kérvényünk

a m. kir. belügyminiszteriumban.

Az új év beköszöntésével, örömmel adhatom tudtára a szives érdeklődőknek, hogy a magamra vállalt ügyet befejeztem, és december hó 4-én személyesen nyújtottam be a magy. kir. belügyminiszteriumba kérvényünket, ahol 206790. szám, XIII. osztály iktatva is lett.

Visszatérve beszámolómról, most már abban a helyzetben vagyok, hogy a tisztelt olvasóimnak megnevezhetem azon egyéneket, akik engem vagy nem is fogadtak, vagy pedig mindenféle kifogások alapján vonakodtak kérvényünket aláírni.

Mielőtt azonban ezekre rátérnék kötelességemnek tartom hálás köszönetemet e lap hasábjain Schüssler Ignátné urnőnek kifejezni, aki velem éjjel 2 órától kezdve reggel 8 óráig az összes szegedi üzleteket bejárta, buzdítva az ottani üzlettulajdonosokat az aláírásokra.

Ugyancsak Szegeden történt meg az alábbi eset is, a mi sajnos, fényt vet egyes üzlettulajdonosok szellemi fogyatékosságára.

Bementünk Varga urnak Galamb-utcai üzletébe, ahol bennünket Varga ur fogadott, elmondtuk neki jövetelünk célját és kértük aláírását, amit ő azzal utasított vissza, hogy ő a Tisza kormányának nem ír alá. (Szegény azt hitte, megint valami panamáról van szó.)

Ungárné Öngags. esetét a szerkesztő ur már az előbbeni lapszámunkban volt szives megemlíteni.

Pintér ur Pápán pedig azzal utasított el, hogy ő Wigner urral semminemű közösséget nem vállal, azért nem írja alá a kérvényt sem.

Galambos Pápán, Markstein ur Lugoson és Gombos ur Nagyszebenben aláírták ugyan a kérvényt, de a bélyegilletéket az aláírásukért a magaméból kellett fedezni, mint sok más kiadást is, mert ők minden ügyünket szívesen pártolnak és nem záriák ki magukat semmitől addig, míg a zsebbe nem kell nyulni.

Feuersteinné, Farkasné és Tordainé urnők Kolozsváron, valamint Löwy ur Marosvásárhelyen, engem egyáltalában nem fogadtak, mert a fentnevezettek nincsenek éjjeli az üzleteikben, a gazdasszonyoknak pedig szigorúan meg van hagyva, hogy őket éjjeli nyugalomukban nem szabad zavarni, hanem ha valaki akar velük beszélni, azt csak reggel 9 órakor fogadják, mondhatom szerencsés és irigylésre méltó üzlettulajdonosok, akik üzleteiket úgy tudják vezetni, de melleleg szólva, úgy is néznek ki azok az üzletek — *gazdátlanok*.

Ezek után be is fejeztem beszámolómat azon reményben, hogy fáradságom meg fogja hozni a kívánt sikert.

Kérvényünk pontos másolatát a következőkben hozom a nyilvánosságra :

Nagyméltóságú Miniszter Ur !

Kegyelmes Uram !

A kéjelgési ügy körül tapasztalt visszasságok megszüntetése tárgyában kibocsátott 120835/XIII. 1913. B. M. számú körrendelet egyik intézkedése reánk, vidéki bordélyüzlettulajdonosokra annyira sérelmes, hogy létfennállásunkat veszélyezteti. Ez a körülmény indít bennünket arra, hogy egyrészt az intézkedés céltalanságát és a reánk sérelmes hatására Nagyméltóságod nagybecsű figyelmét felhívjuk és annak megváltoztatását mély tisztelettel kérjük.

A magas miniszteri rendeletnek azt a pontját értjük, mely a kéjné életkorának minimumát 20 évben állapítja meg.

Alig mult el két hónapja a rendelet életbeléptetésétől és attól az időponttól, hogy ennek értelmében a 20 éven aluli kéjnéket bordélyüzleteinkből elbocsátottuk, máris olyan hiányát érezzük személyzetünknek, hogy különösen a nagyobb vidéki városokban a kéjelgés terén a szükséglet ki nem elégíthetjük.

Ennek oka az, hogy a 20 évesnél idősebb kéjnék a fővárosba gravitálnak és így mig itt tul nagy azoknak a száma, a vidéken e téren valóságos inség van, mert eddig hozánk, rendszerint a 20 éven aluli nők tértek be, kik 20—21 éves korukban már a fővárosba vonultak. Ilyen viszonyok között teljes bizonyossággal be fog következni az a kényszerűség, hogy bordélyüzleteinket be kell szüntetnünk, annál is inkább, mert az érzékeny személyzethiány mellett nem leszünk képesek az adóban, orvosi díjakban és egyéb költségekben reánk sulyosodó terheket elviselni.

A 20 éves életkor minimumának fentartására nemcsak hogy nem fogja a Magas Kormány szándékát, a leánykereskedelem megszüntetését megvalósítani, sőt itt és a társadalmi viszonyokban rosszabb helyzet fog bekövetkezni.

Az a nő, akit akár a szegénység, akár más ok hajt a kéjelgésre, ezt rendszeren fiatal 15—16 éves korában teszi. Botlása következtében nemesak környezete zárja ki a kebeléből, hanem önmaga is kizártnak tartja onnan magát. Az ilyen nő eddig a bordélyházakban találta meg létfentartásának az alkalmat. Ha tehát most a 20 éves kor előtt ide nem menekülhet, egyszerűen az utcára lesz kidobva, a hol kínálkozó anyaga lesz a leánykereskedőknek vagy pedig titkos kéjelgést fog folytatni, minden rendőri ellenőrzés és orvosi felügyelet nélkül, amint teszik ezt az általunk elbocsátott 20 éven aluli nők, kik kávéházi kaszírnöknek mentek és ott üzik a titkos kéjelgést. Hogy ennek az utóbbi körülménynek milyen sulyos közegészségügyi következményei lesznek és hogy ez mily tengersok dolgot fog a közigazgatási hatóságoknak okozni, az egyszerűen beláthatatlan. Ezt a felfogást nyilvánítja a rendőrségi intézményének egyik kiváló ismerője, Dr. Angyal Armand kir. tanácsos, győri főkapitány a „Közbiztonság“ című lapnak f. évi 42-ik számában megjelent „Adatok a prostitúció kérdéséhez“ című cikkében.

Az eddigi rendezés mellett, amidőn a kéjné 17—18 éves korában kerülhetett a bordélyházba, a könnyű hatósági ellenőrzés és orvosi felügyelet mellett sem a leánykereskedők karmai közé nem kerülhetett, sem egészségügyileg nem terjeszthetett fertőzést, mert mi tartózkodtunk a

leánykereskedéstől és szigoruan ragaszkodunk az orvosi utasítások megtartására. E tekintetben majdnem teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a bordélyházak a legcélszerűbb levezető esatornája a leánykereskedésnek és hatékony intézménye a közegészségügy fentartásának. Ha innen a 20 éven aluli nők kizártnak, a leánykereskedés újból fellendül, a közegészségügy pedig sulyos sérelmet szenved.

Miután e szerint nemcsak a bordélyházak létfentartása, hanem fontos közérdek is kívánja, hogy 20 éven aluli nők is mehessenek bordélyházakba, emélfogva mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat :

Hogy méltóztassék a 120835/XIII. B. M. szám magas körrendeletben a kéjné 20 évben megállapított életkorát 18 évre leszállítani.

Egyben mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy jelen tiszteletteljes kérelmünket — kétséges helyzetünkre való tekintettel — sürgősnek minősitenj és böles határozatáról bennünket mielőbb értesíteni kegyeskedjék.

Győr, 1913. december hó 1-én.

Mély tisztelettel :

Székely Ferencné s. k. Szombahely, Klemann Lina, s. k. Celldömölk, Galambos Istvánné szül. Vörös Anna Pápa, Komáromi Manó s. k. Pápa, Rógán Gyula s. k. Devecser, özv., Farkas Pálné s. k. Győr, Stern Netti s. k. Győr, Zsinkó Józsefné s. k. Győr, Özv. Stropf Józsefné s. k. Győr, Káosztás Irma s. k. Győr, Bruckner Adolfné s. k. Sopron, Olga v. Küttel s. k. Sopron, özv. Gonda Józsefné s. k. Szombathely, Unterberger Gizella s. k. Nagybecskerek, Szép Antal s. k. Zombolya, Bauer Anna s. k. Nagykikinda, Tinkovits Györgyné s. k. Nagykikinda, Dömötör Jánosné s. k. Kolozsvár, Stroba Józsefné s. k., Bálint Deme-terné s. k., Gradiszáji Anna s. k., Kenderesi s. k. Nagyszeben, Weisz Miksáné s. k., Gombos Mihályné s. k. Nagyszeben, Háfner Károlyné s. k. Nagyszeben, Puchlapek Gyuláné s. k., Almer János s. k., Panik Mariska s. k. Brassó, özv. Berbek Gyuláné s. k., Simonis András s. k., Weinfeld Ignácné s. k. Marosvásárhely, Schóber Jenőné s. k., Kürti Lidia s. k., Léderer Béláné s. k. Temesvár, Papp Sándorné s. k. Cegléd, Timperger Róza s. k. Szeged, Székler Ignácné s. k. Szeged, Schlüsler Ignácné s. k., Zákonyi Sándorné s. k., Sági Ignácné s. k. Szeged, Gyovai Mihályné s. k. Szeged, Csiszár Jánosné s. k., Vojdovits Józsefné s. k. Szeged, Kocsis Rozália Szeged, Horváth Zs. Rozália s. k., Wigder Samuné s. k. Arad, Stefánovits Ambrusné s. k. Arad, Braun Gyuláné s. k., Buchstall Róza s. k., Róka Imréné s. k. Békéscsaba, Tar Jánosné s. k. Gyula, Kovács Józsefné s. k. Gyula, Urbán Kálmánné s. k. H.-M.-Vásárhely, Rontó Anna s. k., Dudás Zsófia s. k., Dencsi Julianna s. k., Szabó Katalin s. k., Aranyos Róza s. k. Szabadka, Özv. Szuszín Gyuláné s. k. Szabadka, Rádi Mária s. k. Szabadka, özv. Udvardi Józsefné s. k. Ujvidék, Fritsch Erzsébet s. k. Ujvidék, özv. Kovács Istvánné s. k. Ujvidék, Musiczi Györgyné s. k., Vojnic Viktor s. k., Tóth Ferencné s. k. Temesvár, Markstein Béláné s. k. Lugos, Lichtenstein Mari s. k., Perzen Mihályné s. k. Lugos, Anna Makovnik s. k. Versec, özv. Tóth Györgyné s. k. Versec, Jeteles Teréz s. k., Tóth Piros s. k., Rotter Berta s. k. Versec, Welicskovits Perszidor s. k. Pancsova, Daróczi Mari s. k., Mesics Péterné s. k. Pancsova, Porgesz Béla s. k. Selmebánya, Jureczky Árminné s. k. Besztercebánya, Hoffmann Erzsébet s. k. Zólyom Erzsébet s. k. Zólyom, özv. Beszilkof Istvánné s. k. Ujvidék, özv. Kélesné s. k. Ujvidék,

Waldmann Edéné s. k. Érsekújvár, Pleva Anna s. k. Esztergom, Zeiszler Ignácné s. k. Zágráb, Dolezsál Istvánné s. k. Győr, Horváth Mari s. k., Tóth Györgyné s. k. Nagybecskerek, Grüner Gyuláné s. k. Besztercebánya, Grünwald Adolfné s. k. M.-Óvár, özv. Kurle Mária s. k. Ujvidék, Giméling Ferencné s. k. Nyiregyháza.

Levelek a „ÉRTESITŐ“-höz.

I. „Az Értesítő.“

Vissza tekintve a lefolyt évre, nem hagyhatom szó nélkül azon magasztos ténykedését, melyet b. lapja kifejtett érdeünkben, ha kezembe veszem a mult év összes számait, arra az eredményre jutok, hogy nem is érdemeljük meg ezen buzgó munkáját, mert tulnyomó része az érdekelteknek nagyon háládatlanok b. lapja iránt.

Ösmerve azonban buzgalmát, ambícióját, remélve egy jobb korszakot, melynek jönnie kell és jönni fog, ebben a reményben ringatózva fogadja t. szerkesztő ur és jó barátom, nemkülömben munkatársai, névleg Sarkady E. Bandi, Berger Kálmán, Eble Károly, Szirmay Andor, Szücs Ágoston urak az irántunk tanusított buzgalmukért hálás köszönetemet, abban a reményben, hogy a jövőben is hasznos munkatársainak megmaradnak, tollukat érdeünkben tovább is fogják mártogatni.

Áttérve az érdem másik oldalára, engedje meg t. Szerkesztő ur, hogy némely cikkét megkritizáljam.

Az Értesítő 10. számában találom, hogy az aradi bordélytulajdonosok egy kérvényt nyújtottak be a Rendőrfőkapitánysághoz, melyben kérelmezik az erkölcsrendészet szempontjából azon engedély megadását, hogy a bordélytulajdonosok a kéjnök keresetökből egy negyedrészt kifizethessék. Én szintén ennek a szisztémának egy lelkes előharcosa vagyok, de bocsánatot kérek, minek kell ehhez Rendőrfőkapitányi engedély? mikor a B. M. rendelete 120835—1913. világosan kimondja. (Bár a kéjnök és eltartója közötti viszony feltételeinek megállapítása, azok egyezkedésének tárgyát képezi), miért tartotta szükségesnek ehhez a rendőrségi engedélyt, ezt megtehetette volna minden kérvény és rendőrségi hozzájárulás nélkül, véleményem szerint, pénzével csinálhat mindenki amit akar.

Részemről mégsem tartom helyesnek a készfizetést, legalább nálunk, ahol az üzletek kisebb forgalmat érnek el, amint a helyi forgalmat tapasztalásból ösmérem, a kéjnök keresetök nem érik el azt a fokot, hogy a tulajdonosnak is jusson valami, nem kevésbé ha 25 százalék készpénzbe kikellene fizetni, az üzemköltség például egy középosztályú üzletnél személyenként 4—5 közt lehet számítani, míg egy kéjnöknek az átlagos bevétele havonta 100 és 120 korona közt ingadozik, ha már most a negyed részét ebből az összegből készpénzben kifizetnők, effektív rá kellene fizetnők az üzletre, a miért is még korainak tartom ezen rendszert bevezetni, ha azonban ez a rendszer bizonyosan lesz bevezetve, módot kell

majd nekünk is keresni, hogy valami változást eszközöljünk az eddigi vezetésben, hogy megélhetésünket biztosítsuk.

Az Értesítő 11. számát olvasva, találok egy cikket, névleg (Beszámoló), egyik agilis kollegánk nyakába veszi az országot és ment északról délre, keletről nyugatra, betér minden szaktársunkhoz, ahol kénytelen minden egyesnél egy valóságos színelőadást tartani, hogy mit ad el- egy jobb ember, két szóból is megérti, de sajnos, legtöbb helyt nem megy ez oly könnyen, mint a tisztelt olvasó gondolja, piáne ha egy csekély hozzájárulásról van szó, itt gyakran van része ezen válaszra, kérem nekünk az nem kell, ugyis eladom az üzletet és majd aki jön törődjék ilyesmivel, ugyse lehet ezen segíteni, nem lesz ez másképpen, stb. stb. Alig tette ki a lábát, már feljajdul, talán mégis jó lett volna ha én is mint a többiek hozzájárultam volna ezen csekély költséghez. Szaktársunk nem ösmert fáradságot, éjjel-nappal utazott az egész országban, hogy aláírásokat gyűjtson egy a Nagyméltóságú belügyminiszterhez beadó kérvényre, a kérvényt magam is átolvastam és nagyon helyesnek találtam, sőt eljártam ezen ügyben, megkérdeztem egy erre hivatott kompetensebb tényezőnek véleményét, megtudni és hogy bennünket, illetőleg kérvényünket a B. m.-nél támogatná, a melyre határozott ígéretet kaptam.

Annál szomorubban érint, ha olvasom, hogy micsoda kifogásokkal élnek egyes érdekeltek ilyen fontos kérdésben, természetesen ilyen visszautasítások után, bárkinek elmegy a kedve mindentől. Én bennem csak az tartja a reményt, hogy még akadnak közöttünk oly egész férfiak, kik elszántan, akadályt nem ösmerve előre törnek, tudva vagy remélve, siker fogja fáradságokat koszoruzni. Kár, hogy azok a nemtörődöm, nembánomok is élvezik ennek gyümölcsét.

Az utolsó megjegyzésem a szolnoki gyüleésről szól, szerény véleményem, elegendőnek találok, ha egy kérvényt nyújtunk be, a mely majd csak az egész országot felkarolta, fölöslegesnek tartom kerületenként bojgatni, mert lennének oly kerületek, akiknek még rá kéne fizetni, hogy az embert meghallgassák, ezt igazolja feltevésemnek helyességét, hogy mily kevesen voltak jelen a szolnoki gyüleésen.

Ujvidék, 1913. december hó.

Singer Mihály.

II.

Évforduló előtt.

Irta: **Almer János**, volt egyesületi alelnök.

Rövid néhány napja van még ennek az évnek és egy ujnak állunk ismét küszöbén. Az emberi lélek természetében rejlik, hogy időnek ily forduló pontján, mint a pihenve megállt vándor a megtett nagy utra egy futó visszapillantást vessünk a lepergett multra.

Ennél az elmúlt évre való visszapillantásnál pedig sajnos, mindjárt első sorban egy oly eseményt kell regisztrálnunk, a mely mindnyájuunkat fájdalmasan érintett. A belügyi kormányának ama nyilvánvaló hatalmi tényét értem ugyanis — mert csakis ilyen-

Kérvényünk pontos másolatát a következőkben hozom a nyilvánosságra :

Nagyméltóságu Miniszter Ur !

Kegyelmes Uram !

A kéjelgési ügy körül tapasztalt visszasságok megszüntetése tárgyában kibocsátott 120835/XIII. 1913. B. M. számú körrendelet egyik intézkedése reánk, vidéki bordélyüzlettulajdonosokra annyira sérelmes, hogy létfennállásunkat veszélyezteti. Ez a körülmény indít bennünket arra, hogy egyrészt az intézkedés céltalanságát és a reánk sérelmes hatására Nagyméltóságod nagybecsü figyelmét felhívjuk és annak megváltoztatását mély tisztelettel kérjük.

A magas miniszteri rendeletnek azt a pontját értjük, mely a kéjné életkorának minimumát 20 évben állapítja meg.

Alig mult el két hónapja a rendelet életbeléptetésétől és attól az időponttól, hogy ennek értelmében a 20 éven aluli kéjnéket bordélyüzleteinkből elbocsátottuk, máris olyan hiányát érezzük személyzetünknek, hogy különösen a nagyobb vidéki városokban a kéjelgés terén a szükséglet ki nem elégíthetjük.

Ennek oka az, hogy a 20 évesnél idősebb kéjnék a fővárosba gravitálnak és így míg itt túl nagy azoknak a száma, a vidéken e téren valóságos inség van, mert eddig hozánk, rendszerint a 20 éven aluli nők tértek be, kik 20—21 éves korukban már a fővárosba vonultak. Ilyen viszonyok között teljes bizonyossággal be fog következni az a kényszerűség, hogy bordélyüzleteinket be kell szüntetnünk, annál is inkább, mert az érzékeny személyzethiány mellett nem leszünk képesek az adóban, orvosi díjakban és egyéb költségekben reánk sulyosodó terheket elviselni.

A 20 éves életkor minimumának fentartására nemcsak hogy nem fogja a Magas Kormány szándékát, a leánykereskedelem megszüntetését megvalósítani, sőt itt és a társadalmi viszonyokban rosszabb helyzet fog bekövetkezni.

Az a nő, akit akár a szegénység, akár más ok hajt a kéjelgésre, ezt rendszeren fiatal 15—16 éves korában teszi. Botlása következtében nemcsak környezete zárja ki a kebeléből, hanem önmaga is kizártnak tartja onnan magát. Az ilyen nő eddig a bordélyházakban találta meg létfentartásának az alkalmat. Ha tehát most a 20 éves kor előtt ide nem menekülhet, egyszerűen az utcára lesz kidobva, a hol kínálkozó anyaga lesz a leánykereskedőknek vagy pedig titkos kéjelgést fog folytatni, minden rendőri ellenőrzés és orvosi felügyelet nélkül, amint teszik ezt az általunk elbocsátott 20 éven aluli nők, kik kávéházi kaszinőknek mentek és ott üzik a titkos kéjelgést. Hogy ennek az utóbbi körülménynek milyen sulyos közegészségügyi következményei lesznek és hogy ez mily tengersok dolgot fog a közigazgatási hatóságoknak okozni, az egyszerűen beláthatatlan. Ezt a felfogást nyilváníttja a rendőrségi intézményének egyik kiváló ismerője, Dr. Angyal Armand kir. tanácsos, győri főkapitány a „Közbiztonság“ című lapnak f. évi 42-ik számában megjelent „Adatok a prostitúció kérdéséhez“ című cikkében.

Az eddigi rendezés mellett, amidőn a kéjné 17—18 éves korában kerülhetett a bordélyházba, a könnyű hatósági ellenőrzés és orvosi felügyelet mellett sem a leánykereskedők karmai közé nem kerülhetett, sem egészségügyileg nem terjeszthetett fertőzést, mert mi tartózkodtunk a

leánykereskedéstől és szigoruan ragaszkodunk az orvosi utasítások megtartására. E tekintetben majdnem teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a bordélyházak a legcélszerűbb levezető csatornája a leánykereskedésnek és hatékony intézménye a közegészségügy fentartásának. Ha innen a 20 éven aluli nők kizáratnak, a leánykereskedés újból fellendül, a közegészségügy pedig sulyos sérelmet szenved.

Miután e szerint nemcsak a bordélyházak létfentartása, hanem fontos közérdek is kívánja, hogy 20 éven aluli nők is mehessenek bordélyházakba, emélfogva mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat :

Hogy méltóztassék a 120835/XIII. B. M. szám magas körrendeletben a kéjné 20 évben megállapított életkorát 18 évre leszállítani.

Egyben mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy jelen tiszteletteljes kérelmünket — kétséges helyzetünkre való tekintettel — sürgősnek minősíteni és böles határozatáról bennünket mielőbb értesíteni kegyeskedjék.

Győr, 1913. december hó 1-én.

Mély tisztelettel :

Székely Ferencné s. k. Szombahely, Klemann Lina, s. k. Celldömölk, Galambos Istvánné szül. Vörös Anna Pápa, Komáromi Manó s. k. Pápa, Rógán Gyula s. k. Devecser, özv. Farkas Pálné s. k. Győr, Stern Netti s. k. Győr, Zsinkó Józsefné s. k. Győr, Özv. Stropf Józsefné s. k. Győr, Káposztás Irma s. k. Győr, Bruckner Adolfné s. k. Sopron, Olga v. Küttel s. k. Sopron, özv. Gonda Józsefné s. k. Szombathely, Unterberger Gizella s. k. Nagybeeskerek, Szép Antal s. k. Zombolya, Bauer Anna s. k. Nagyikinda, Tinkovits Györgyné s. k. Nagyikinda, Dömötör Jánosné s. k. Kolozsvár, Stroba Józsefné s. k., Bálint Deme-
terné s. k., Gradiszáji Anna s. k., Kenderesi s. k. Nagyszeben. Weisz Miksáné s. k., Gombos Mihályné s. k. Nagyszeben. Háfner Károlyné s. k. Nagyszeben. Puchlapek Gyuláné s. k., Almer János s. k., Panik Mariska s. k. Brassó, özv. Berbek Gyuláné s. k., Simonis András s. k., Weinfeld Ignác s. k. Marosvásárhely. Schöber Jenőné s. k., Kürti Lidia s. k., Léderer Béláné s. k. Temesvár. Papp Sándorné s. k. Cegléd, Timperger Róza s. k. Szeged, Székler Ignác s. k. Szeged. Schlüsler Ignác s. k., Zákonyi Sándorné s. k., Sági Ignác s. k. Szeged. Gyovai Mihályné s. k. Szeged, Csiszár Jánosné s. k., Vojdovits Józsefné s. k. Szeged, Kocsis Rozália Szeged, Horváth Zs. Rozália s. k., Wigder Samuné s. k. Arad, Stefánovits Ambrusné s. k. Arad, Braun Gyuláné s. k., Buchstall Róza s. k., Róka Imréné s. k. Békéscsaba, Tar Jánosné s. k. Gyula, Kovács Józsefné s. k. Gyula, Urbán Kálmánné s. k. H.-M.-Vásárhely. Rontó Anna s. k., Dudás Zsófia s. k., Denesi Julianna s. k., Szabó Katalin s. k., Aranyos Róza s. k. Szabadka, Özv. Szuszín Gyuláné s. k. Szabadka, Rádi Mária s. k. Szabadka, özv. Udvardi Józsefné s. k. Ujvidék, Fritsch Erzsébet s. k. Ujvidék, özv. Kovács Istvánné s. k. Ujvidék, Musiczi Györgyné s. k., Vojnics Viktor s. k., Tóth Ferencné s. k. Temesvár. Markstein Béláné s. k. Lugos, Lichtenstein Mari s. k., Perzen Mihályné s. k. Lugos, Anna Makovnik s. k. Versec, özv. Tóth Györgyné s. k. Versec, Jeiteles Teréz s. k., Tóth Piros s. k., Rotter Berta s. k. Versec, Welicskovits Perszidor s. k. Pancsova, Daróczy Mari s. k., Mesics Péterné s. k. Pancsova, Porgesz Béla s. k. Selmechánya, Jureczky Árminné s. k. Besztercebánya, Hoffmann Erzsébet s. k. Zólyom Erzsébet s. k. Zólyom, özv. Beszilkof Istvánné s. k. Ujvidék, özv. Keliesné s. k. Ujvidék,

Waldmann Edéné s. k. Érsekújvár, Pleva Anna s. k. Esztergom, Zeiszler Ignácné s. k. Zágráb, Dolezsál Istvánné s. k. Győr, Horváth Mari s. k., Tóth Györgyné s. k. Nagybecskerek, Grünert Gyuláné s. k. Besztercebánya, Grünwald Adolfné s. k. M.-Óvár, özv. Kurle Mária s. k. Ujvidék, Giméling Ferencné s. k. Nyiregyháza.

Levelek a „ÉRTESÍTŐ“-hez.

I. „Az Értesítő.“

Vissza tekintve a lefolyt évre, nem hagyhatom szó nélkül azon magasztos ténykedését, melyet b. lapja kifejtett érdeünkben, ha kezembe veszem a múlt év összes számait, arra az eredményre jutok, hogy nem is érdemeljük meg ezen buzgó munkáját, mert tulnyomó része az érdekelteknek nagyon háládatlanok b. lapja iránt.

Ösmerve azonban buzgalmát, ambícióját, remélve egy jobb korszakot, melynek jönnie kell és jönni fog, ebben a reményben ringatózva fogadja t. szerkesztő ur és jó barátom, nemkülömben munkatársai, névleg Sarkady E. Bandi, Berger Kálmán, Eble Károly, Szirmay Andor, Szücs Ágoston urak az irántunk tanusított buzgalmukért hálás köszönetet, abban a reményben, hogy a jövőben is hasznos munkatársainak megmaradnak, tollukat érdeünkben tovább is fogják mártogatni.

Áttérve az érdem másik oldalára, engedje meg t. Szerkesztő ur, hogy némely cikkét megkritizáljam.

Az Értesítő 10. számában találom, hogy az aradi bordélytulajdonosok egy kérvényt nyújtottak be a Rendőrfőkapitánysághoz, melyben kérelmezik az erkölcsrendészet szempontjából azon engedély megadását, hogy a bordélytulajdonosok a kéjnök keresetökből egy negyedrésztét kifizethessék. Én szintén ennek a szisztemának egy lelkes előharcosa vagyok, de bocsánatot kérek, minek kell ehhez Rendőrfőkapitányi engedély? mikor a B. M. rendelete 120835—1913. világosan kimondja. (Bár a kéjnök és eltartója közötti viszony feltételeinek megállapítása, azok egyezkedésének tárgyát képezi), miért tartotta szükségesnek ehhez a rendőrségi engedélyt, ezt megtehetette volna minden kérvény és rendőrségi hozzájárulás nélkül, véleményem szerint, pénzével csinálhat mindenki amit akar.

Részemről mégsem tartom helyesnek a készfizetést, legalább nálunk, ahol az üzletek kisebb forgalmat érnek el, amint a helyi forgalmat tapasztalásból ösmérem, a kéjnök keresetök nem érik el azt a fokot, hogy a tulajdonosnak is jusson valami, nem kevésbé ha 25 százalék készpénzbe kikellene fizetni, az üzemméltóság például egy középosztályú üzletnél személyenként 4—5 közt lehet számítani, míg egy kéjnöknek az átlagos bevétele havonta 100 és 120 korona közt ingadozik, ha már most a negyed részét ebből az összegből készpénzben kifizetnők, effektív rá kellene fizetnők az üzletre, a miért is még korainak tartom ezen rendszert bevezetni, ha azonban ez a rendszer bizonyosan lesz bevezetve, módot kell

majd nekünk is keresni, hogy valami változást eszközöljünk az eddigi vezetésben, hogy megélhetésünket biztosítsuk.

Az Értesítő 11. számát olvasva, találok egy cikket, névleg (Beszámoló), egyik agilis kollegánk nyakába veszi az országot és ment északról délre, keletről nyugatra, betér minden szaktársunkhoz, ahol kénytelen minden egyesnél egy valóságos színelőadást tartani, hogy mit ad el egy jobb ember, két szóból is megérti, de sajnos, legtöbb helyt nem megy ez oly könnyen, mint a tisztelt olvasó gondolja, pláne ha egy csekély hozzájárulásról van szó, itt gyakran van része ezen válaszra, kérem nekünk az nem kell, ugyis eladom az üzletet és majd aki jön törődjék ilyesmivel, ugyse lehet ezen segíteni, nem lesz ez másképpen, stb. stb. Alig tette ki a lábát, már feljajdul, talán mégis jó lett volna ha én is mint a többiek hozzájárultam volna ezen csekély költséghez. Szaktársunk nem ösmert fáradságot, éjjel-nappal utazott az egész országban, hogy aláírásokat gyűjtson egy a Nagyméltóságú belügyminiszterhez beadó kérvényre, a kérvényt magam is átolvastam és nagyon helyesnek találtam, sőt eljártam ezen ügyben, megkérdeztem egy erre hivatott kompetensebb tényezőnek véleményét, megtudni és hogy bennünket, illetőleg kérvényünket a B. m.-nél támogatná, a melyre határozott ígéretet kaptam.

Annál szomorubban érint, ha olvasom, hogy micsoda kifogásokkal élnek egyes érdekeltek ilyen fontos kérdésben, természetesen ilyen visszautasítások után, bárkinek elmegy a kedve mindentől. Én bennem csak az tartja a reményt, hogy még akadnak közöttünk oly egész férfiak, kik elszántan, akadályt nem ösmerve előre törnek, tudva vagy remélve, siker fogja fáradságokat koszoruzni. Kár, hogy azok a nemtörődöm, nembánomok is élvezik ennek gyümölcsét.

Az utolsó megjegyzésem a szolnoki gyülestről szól, szerény véleményem, elegendőnek találom, ha egy kérvényt nyújtunk be, a mely majd csak az egész országot felkarolta, fölöslegesnek tartom kerületenként bojgatni, mert lennének oly kerületek, akiknek még rá kéne fizetni, hogy az embert meghallgassák, ezt igazolja feltevésének helyességét, hogy mily kevesen voltak jelen a szolnoki gyülesten.

Ujvidék, 1913. december hó.

Singer Mihály.

II.

Évforduló előtt.

Irta: Almer János, volt egyesületi alelnök.

Rövid néhány napja van még ennek az évnek és egy ujnak állunk ismét küszöbén. Az emberi lélek természetében rejlik, hogy időnek ily forduló pontján, mint a pihenve megállt vándor a megtett nagy utra egy futó visszapillantást vessünk a lepergett multra.

Ennél az elmúlt évre való visszapillantásnál pedig sajnos, mindjárt első sorban egy oly eseményt kell regisztrálnunk, a mely mindnyájuunkat fájdalmasan érintett. A belügyi kormányzat ama nyilvánvaló hatalmi tényét értem ugyanis — mert csakis ilyen-

nek nevezhetem — a melylyel ép most egy éve, egyesületünket feloszlatta!

Tette ezt pedig ép akkor, amidőn ez az egyesületünk immár a virágzás és fellendülés szép utján haladt és a mikor mindnyájan az életet, sem hogy újabb argumentumokat kellene elhoznom, hogy ez a 20 éves korhatár már nagyon gyenge támasza ama bizonyos „köz-erkölcs“-nek. Bevégzett tény előtt állván azonban most nem az elmélkedésnek, hanem az ezen intézkedés elleni erélyes cselekvésnek van helye.

Létérdekünk követeli ezt meg, mert ha már eddig is a társadalomban sajnos mindinkább terjedő u. n. szabad prostitúció, még pedig az, a melyet semmiféle hatósági rendszabály nem ér, ha mindiárt a legkönnyűvé tételével is napról-napra mindiobban ve-
ja üzletmenetünket, a ministerileg meghatározott 20 éves korhatárnak egyenesen az a következménye, hogy személyzetünknek legszükségesebb részét sem leszünk képesek beszerezni.

Ha pedig ezzel szemben figyelembe vesszük, hogy a kormányrendelet további intézkedésével személyzetünkkel szemben anyagi érdekeink a károsítás könnyűvé tételével is napról-napra mindiobban veszeléztetve vannak, hogy adózási terheinket folyton és szinte már az elviselhetlenség fokáig emelik, ugy átlátható, hogy mindezekkel szemben csakis a tömörülés, az egysült erővel való intenzív fellépés nyújthat reményt az orvoslásra és helyzetünk javítására.

Jól felfogott érdekekben javasolom és indítványozom tehát, hogy kartársaink minden városban lehetőleg jogtanácsos ügyvéd révén kériék adójuk leszállítását, indokul különösen felhozva a leány oly káros 20 éves korhatárt és az új büntető novellának amaz ismert rendelkezését, a mely — mint azt említettem — oly végtelen könnyűvé teszi a személyzet által nekünk okozható és folyton okozni is szokott károsításunkat.

Mi brassóiak már megtettük ezt a lépést ügyvédek útján és alapos a reményem, hogy sikerrel. Buzdítsa ez a mi példánk a többi kartársunkat is, mert ha valamely testületnél, ugy nálunk igazán áll az, hogy csakis unitis viribus, egyesült erővel szállhatunk sikra a siker reményével létérdekeinkért.

Az előadottakon kívül biz még volna több is a mit érdekeinkből szóvá tehetnék, de nem akarom lapunk hasábjait most még hosszasabban igénybe venni, hisz remélem, hogy ezt most már többször fogom tehetni, sőt ezt megtenni, tapasztalataimat, észleleteimet és szükség esetén indítványaimat az „Értsítők“-ben nyilvánosságra bocsátani közérdekekünk iránti kötelességemnek fogom ismerni.

Amidőn pedig végül még bucsuzom attól az évtől, amelynek kimulását semmi okunk gyászolni, tesszem ezt abban a reményben, hogy a pár nap múlva beálló újév sérelmeinket orvosolni, vagy legalább is enyhíteni fogja, mert hisz egyedül a remény az, a mely az embernek az élet küzdelméhez a legszívósabb erőt adja, ugy a hogy Madách mondja az „Ember tragédiájában“: Ember küzd és bizva bizzál.

Szívből kívánom, hogy ez a bizalom szerezzen mindnyájunknak:

Boldog újévet!

III.

Kedves Szerkesztő barátom!

Felhívásodnak, hogy az ujévi „Értesítő“ számában egy cikket én is irjak, szeretnék eleget tenni, de én Istenem! én, aki lap részére soh'se irtam, mit irhatok.

Őszintén szólva barátom, megállott az egész tudományom, mert dacára annak, hogy irásom gyöngy, gondolkozási tehetségem azért mégis salak, de azért eleget akarok tenni kérésednek. Egész éjjel azon töröm fejemet, hogy mit irhatnék, hogy fel ne süljek.

Az az édes visszaemlékezés jutott eszembe, mikor egyesületünk még működött, mert akkor legalább volt alkalmunk egy-egy választmányi gyűlésen összejönni és ügyes-bajos dolgainkat egymásnak elbeszélni; szinte könnyebben érezte magát az ember, ha panaszait az egyesületben elmondhatta, most itt vagyok az ország egy eldugott zugában, ahol csak ritkán szoktam egy szaktársal összejönni, akivel elbeszélgethetünk, de ez nem segít rajtunk. Mert mit is tehet egy-két ember, hiszen pár fecske sem csinál nyarat. Az egyesült erőnk, ami oly sokat igézőnk indult, szétrombolták, baráti összeköttetésünk kezd kihűlni, eképpen el kell nekünk pusztulni mint egy kitagadott rossz gyereknek. Minket nem pártol senki, magunk között sem dicsekedhetünk kellő összetartással. Egymás irányában a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetünk és méltán, mert tisztelet a kevés kivételnek, lépten-nyomon talállok olyan szaktársra, ki a másik pénzére pályázik és összetett kezekkel és panasztalanul kell mindezt elnéznünk, mert erre, sajnos, törvényünk nincsen, itt kizárólagosan a tisztességre kell támaszkodnunk.

De vannak emberek. (Mert az ilyent szaktársnak nem nevezhetek.) kik azt a természetes kapcsot, mely még bennünket összetart, t. i. Értesítőt helyéből kizaklatni, illetve megszűnve látni szeretnék, hogy így a nagy nyilvánosság megszűnván, szabadabban garázdálkodhassanak, mint volt régebben az egyesülés előtti időben.

Ezeknek az embereknek tövis az Értesítő működése, mely szurja a szemüket, mert néha kellemetlen dolgok jelennek meg róluk.

Éppen ezért kötelességünk ezt a vállalatot minden erőnkől támogatni és szaktársaink közt terjeszteni, ezáltal a tisztességtelenekeket lehetetlenné tenni, hogy pusztuljanak ki közülünk, ha tisztességgel nem tudnak vagy nem akarnak közöttünk megélni.

Mi pedig ne ejtsük ki kezünkől az utolsó fegyvert: a tollat, hanem jobban mint eddig, igyekezzünk sajtó utján úgy lent mint fent jogainkat követelni és érdekeinket megvédeni.

Midőn soraim végére érek, kérem az év első napján mindnyájunk Istenét: ébressze fel összes szaktársaim szívében az összetartás és felebaráti szeretetet és az összes olvasóknak boldog és áldásdus szerencsés ujévet kívánva, vagyok

Csikszereda, 1913. december 15-én.

Szerető barátod:
Magyar Hermann.

IV.

Nagyszében, 1913. december 16.

Igen tisztelt Kolléga Ur!

Remélem ezen néhány soromnak helyet enged b. lapjába, melyért fogadja előre is hálás köszönetem.

„Nyugat férfiai kelet erkölcsseivel.“

Nem is olyan régen olvastam a „Truth“ angol folyóiratban, hogyan jutnak a magyar lányok kelet vásáraitra. A kerítő a keleten a lopott holmi értékesítését kombinálja a fehér lányok eladásával s azután könyörtelenül a mélységbe taszítani vagyis kelet poklába, hol méreggel van vegyítve a levegő, ki gondol az ezer és ezer áldozatra, kik tudatlanul elvesznek a kelet posványába. Ezek az undorító történetek mindaddig socatosak lesznek, míg azok, akik felelősek ezekért, azokon a nagyhangu ankéteken, melyek napjainkon napirenden vannak, nem akarok célzást tenni, A Nap című ujság 1913. december 10. számában megjelent Bezárni! című cikke, pedig az ilyen országos érdekű tanácskozáson mint a szombathelyi nőparlament is volt, egy csöppet sem ártana meg, sőt nagyon is tanácsos és tanulmányos volna, a mi szerény véleményünket is meghallgatni. A Női Egyesület Országos Szövetségének az ilyen nagyszabásu problémáinál, ja — sajnos — mi az adó prés anyai erre nem vagyunk érdemesek, pedig de sok szépet, hasznost, jót levonhatnának, ha csak egyet is említek a sok közül, Wigder kollégát meghallgatnák, az a sok teméntelen álom mind elmúlna, amit általunk is olyan nagyra becsült és tisztelt Latinovics Róza urhölgy álmodik, pedig nekünk is az egyedüli álmunk, hogy megtaláljuk az összekötő kapcsot azon egyesületekkel, amelyek hivatva vannak létünk és életünk felett intézkedni, hiszen csak egyszer szóba állnának szellemi vezetőinkkel, úgy bizton hiszem, ezen soha meg nem oldott gordosi fonálnak megtalálnák azt a soha meg nem található végét, vagy a mi szellemi vezetőnk komoly férfiassággal megjelölné azt az irányt, amely egyedül helyes és mértékadó volna arra nézve, hogy egyszer s mindenkorra a helyes utat megtaláljuk, mert a jelenlegi helyzetünkben minden kolléga szívére teheti kezét és csendesen mind azt dudolhatja: vak vezet a világtalant.

Azért kedves kollégák, ne csüggedjünk, a mi mindnyájunk által szeretett vezérünk Wigder, úgy mint eddig, ezentul is megtalálja részünkre a helyes irányt, csak mi közkatonák ne hagyjuk cserben vezérünket, akkor, mikor neki is szüksége van reánk, hanem tömöröljünk zászlója alá mindnyáján, mert akkor sohasem fog eljönni az az idő, hogy a kapun lógjon olyan feliratu tábla: „Az össze nem tartásból kifolyólag zárva.“

Fogadja szívélyes üdvözetem

Puchlapek Gyula.

Csőd.

Megtörtént az Urnak 1913-ik esztendeijében, hogy Győrött, Káposztás Irma tulajdonát képező bordélyháza, a tulajdonosnő saját kérelmé folytán csődbe került.

Ez egy oly megdöbbentő jelenség, ami még, míg a bordélyházak léteznek, nem fordult elő, de talán a közel jövőben már nem fog ritkaság számba menni, mert tekintve a nagy pénzügyi krízist, ami most az egész kontinensen uralkodik, és ehhez még hozzávetve a Nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak az ellenünk legujabban kiadott rendeletét, nyíltan be kell vallanunk, hogy el lehetünk készülve még egynehány ilyen hasonló anyagi romlásra.

Ezen üzleti tüdővész ellen, amely lassan, de biztosan öl, csak egy radikális orvosságot ajánlhatok és ez: a szoros összetartás, az egy zászló alá való tömörülést, mely zászlót legelőször Wigder Samu ur vitt diadalra és amely zászlónak a neve: „Értesítő“.

Nem először olvasnak Önök, kedves olvasóm, ilyen és ehhez hasonló cikkeket, amelyekben felszólítják Önöket mindenkor az összetartásra, de akár hányszor olvasták is és akár hányszor fogtak is még ilyen értelmű cikkeket olvasni, az még mind kevés lesz, mert, sajnos, igen sok szaktárs van ebben a szép országban, akik vajmi keveset törődnek a jövőnkkel és ennek oka az, hogy míg az egyik része már vagyonos és a mindenkori bezárással hozakodik elő, ha valamiről szó van, addig a másik része talán szellemi fogyatékosága miatt zárkózik el minden néven nevezendő akcióval, végeredményben maradunk tehát csak egynehányan, akikre azután ez a fontos feladat vár, hogy a hibákat és a sérelmeket fokozatosan orvosoljuk.

Ezen velem érző igen t. szaktársakhoz intézem főképpen jelen soraimat, kérve őket, hassanak oda, hogy most az újév küszöbén minden szaktársat az „Értesítő“ zászlója alá sorakoztassanak, amely az egyedüli összetartó kapcsolatot képezi közöttünk.

Azon reményemnek bátorítkodok kifejezést adni, hogy a jövőben már minden szaktárs pártfogója lesz az „Értesítő“-nek, ezáltal bebizonyítva azt, hogy egyben támogatója és híve minden mozgalmunknak, mely mindenkor csak oda konkludál, hogy anyagi helyzetünkön segítsen.

Győr, 1913. december hó 10.

Strompf Sándor.

HIREK

Előfizetési felhívás!

Tekintettel arra, hogy lapunk célja, az erkölcsi és anyagi létérdekeinket támogatni, úgy felkérjük azon tisztelt szaktársainkat, akik az előfizetéssel hátralékban vannak, azt mielőbb szerkesztőségünkbe, Arad, Damjanich-utca 12. sz. alá beküldeni, annál is inkább, mivel ezáltal csakis a saját érdekeiket támogatják.

1913.

Nem vagyok babonás ember, de most mégis kezdek ingadozni, mert nem vagyok tisztába magammal sem. Térjek el hitemtől, vagy megmaradjak erős akarattal régi elvemnél hiszen, hogy nem hiszek babonában. Itt állok most a küszöbön, vagy be, vagy ki, mert az ajtót sokáig nem lehet nyitva tartani, hideg van. Belülről hallom a hangot, tessék beszélni. Illedelmetlenség volna, hogy ha már a küszöbön vagyok, be ne térjek, az 1913. évet kint felejem, mert a 13-mas szám, a mint a babonások tartják, szerencsétlen szám, részint igazolva lett, hogy az 1913. év ránk nézve kellemetlen volt, igen sok rögöt gördített utunkba. Most itt van a 1914. év, ez még teher lesz nyakunkban, míg az utat szabaddá tesszük az élénkbe rakott rögöktől.

Lapunk mai számához postautalványt mellékelünk, felkérjük tisztelt szaktársainkat, hogy az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy az a szaklap szétküldésében fenakadást szenvedjen.

Óvakodjunk. Ez a rovat a mennyre kellemetlenül érintette szaktársaink azon részét, a kiknek nevük ide került, annyival kellemesebb volt azon országnévrészeknek, hogy tudták magukat ezen szaktársaktól távol tartani. Saját érdeke volt, hogy a 10thadt almából ne élvezzek. Egészségét, illetőleg anyagi érdekét mindenki, aki magának nem ellensége, szereti megvédeni. Ezen állandó rovat most megszűnik azon megjegyzéssel, hogy ha netalán újra az Értesítő hivatalához több panasz lesz téve, egy új csatorna lesz kilátásba helyezve, mely még közelebből is kellemetlenül fogja azon t. c. szaktársakat érinteni.

Szerelmes Zongoramesterek, erről úgy látszik, hogy már állandó rovatot kell vezetni, mint nagykőrösi tudósítónk jelenti Hauzser Zoltán zongoramester még egy leánnyal nem elégedett meg, hanem még a gazdasszonyt is elvitte magával. Igen ajánlatos volna, ha tisztelt szaktársaink ezen gyakori változásban szenvedő zongoramestereket házukba nem fogadnák be.

Pincérleányok. Franciaországban kezd borulni az idő a kasszatiüdüdeknek és pincérleányoknak, ezt igazolja, hogy a francia kormány legutóbb oly törvényt fogadtatott el a képviselőházzal, mely a leányoknak és asszonyoknak kávéházakban, vendéglőkben és mindenemü italmérési üzletekben való alkalmazását szigoruan eltiltja.

Franciaország, ugylátszik, nem csak kulturállam óhajt lenni, mert erköles tekintetében is Európának mintája lesz.

Podgyászként feladott lány. Ben Akiba azt mondta, hogy semmi újdonság nincs a nap alatt. Ezt akarták a külföldi leánykereskedők megcáfolni, de itt egy kutya jött közbe. Ime az eset: Nyitramegye határán, a morvaországi Straznje község állomásán a napokban két galíciai utas szállt le a vonatról. Nagyobb személypodgyászt hoztak magukkal. A mikor a podgyászt lerakták, egyik láda mellett a vasuti bakter kutyaja szimatolt. Az alkalmazottak figyelmessé lettek és kérdezték a két utast, hogy mit rejtgetnek a ládában. Az utasok megszeppentek, mire az alkalmazottak felnyitották a ládát, a melyben egy viruló szépségü leányt találtak összekötözve, mély álomba merülve. Igyekeztek felébreszteni, de nem sikerült. Orvost hívtak, a ki megállapította, hogy a leányt narkotizálták. Az orvos eszméleire térítette. A leány nem tudja miképpen került a ládába és hogy hova viszik a galíciaiak. Annyit tud, hogy ezekkel az emberekkel egy szállodában ismerkedett meg. A rendörség megállapította, hogy a két utas veszedelmes leánykereskedő. Mindkettőjüket letartóztatta.

Az ötletes szaktárs. December hó 14—16-ig a Budapestben megjelenő Kisújság hirdetésejben a következő kis hirdetés jelent meg: Éjjeli üzletbe leányok felvétetnek fele keresetre, cím stb.

Az üzlet nem rossz, de hogy volt-e eredménye, azt nem tudom, mert a hozzá intézett levélbeli kérézősködéésre a válasszal máig is adós maradt a szaktárs ur.

Bombár László szolnokj üzlettulajdonos annyira sem tartotta érdemesnek szaktársait, hogy dec. hó 10-én tartott értekezleten előttük mutatkozzon. Két szaktársunk felkereste azon kérelemmel, hogy vegyen részt az értekezleten. Bombár minden ok nélkül ezen ajánlatot visszautasította. Elvárjuk minden józangondolkozásu szaktársunktól, hogy tartózkodni fognak egy oly embertől, a ki nekünk ellenségünk és saját érdekünk működését, ha lehetett volna meggátolni, arra is képes lett volna.

CSARNOK.

NANA.

Irta: Zola Emil.

I.

A Varietés színház kilenc órakor még jóformán üres volt. Csak fönt a harmadik karzat legfetejéből hallatszott hangos kiáltás és nevetés. Időnkint, a jel-szelvényeket kezében szorongatva, a jegyszedő futott be és ki. Most egy urat és egy hölgyet tolt maga előtt, az uron kabát volt, a nő hizott és pupos és lassan tekintgetett körül a teremben. E pillanatban két fiatal ember jelent meg, a zenekari helyeken. — Megálltak és körülnéztek.

— Hát nem mondtam Hektor — szólt az idősebb, fekete bajszos fiatal ember — hogy korán érkezünk? Bátran elszivhattam volna a szivaromat.

Az egyik jegyszedő ment el mellettük.

— Oh, Fanchery ur, monda, fél óránál előbb aligha fog megkezdődni.

— De hát akkor miért írják ki a kezdetét kilenc órára? dörmögött Hektor, kinek hosszú, sovány arca bosszus kifejezést öltött. — Clarisse, ki a darabban játszik, ép ma reggel mondta, hogy pontban kilenc órakor megkezdik.

Az ifjak most kis ideig elhallgattak; a magasba néztek és pillantásaikkal a páholyok homályába igyekeztek behatolni.

— Megkaptad Lucy részére a proscenium páholyt? kérdi Hektor.

— Igen, de nem valami könnyen . . . Oh, Lucy bizonyára nem fog elkészni. Ásitást igyekezett elnyomni és rövid szünet után szólt tovább:

— Szerencséd van az első premiérrel, melynél jelen lehetsz . . . „A szőke Vénus“ az év kiváló eseménye lesz. Már hat hónapja beszélnek a darabról.

Oh, barátom, milyen zere és milyen pikáns jelenetek! . . . Bordenave, ki érti a mesterségét, a darabot a kiállítás idejére tartotta fenn.

Hektor figyelmesen hallgatott. Maid azt kérdi:

— És Nanát, az új csillagot, a ki „Vénust“ fogja játszani, ismered?

No lám, kiáltott Fanchery, hát te is! Reggel óta mindig Nanával kinoznak. Több mint husz emberrel találkoztam — és Nana itt. Nana ott . . . Mit tudom én? Hát ismerem én Párisban valamennyi leányt? . . . Nana Bordenave felfedezése. — Takaros jószág lehet!

Lassankint lecsendesült; ámde a terem üressége, a csend, melyet csak egyes suttogó hangok zavartak meg, az ajtók csapkodása felizgatta.

— Nem, mondá végül türelmetlenül, nem bírom tovább. — Bent talán Bordenave-t is megtaláljuk. — Ő majd mesél nekünk részleteket.

Lent, a nagy márványkövekkel kirakott előcsarnokban, a hol a pénztárak voltak, jelentkezni kezdett már a közönség. A színház előtt a kocsik hirtelen megálltak, az ajtókat zajosan csapkodták be, a közönség kis csoportokban érkezett, megállt a pénztárak előtt, azután felmentek a kettős lépcsőkön, melyeken a nők, szép testüket ringatva, hosszasan álldogáltak.

A fényesen megvilágított, disztelen előcsarnokban tolakodó módon elhelyezett óriási, sárga hirdetések voltak kiragasztva, melyeken Nana neve félőles betűkkel tündökölt. A pénztár előtt egy vastag ember állott, széles, simára borotvált arccal, ki durván támadt az emberekre, kik beléptiügyekért ostromolták.

— Itt van Bordenave, szól Fanchery, lehaladva a lépcsőn.

De az igazgató már észrevette.

— Ah, ön ugyan derék ember, szól már megszűröl feléje. — Így irt ön nekem kronikát Nanáról. Alig vártam ma, hogy a Figarót megkapjam; de nincs benne semmi, egyetlen szó sem . . .

— Legyen türelemmel felelt Fanchery. — Hiszen mielőtt írok róla, meg kell ismernem az ön Nanáját . . . Különben sem íértem önnek semmit.

Aztán, hogy véget vessen ennek a beszélgetésnek, bemutatja az igazgatónak unokatestvérét, de la Faloise Hektort, ki eljött Párisba, hogy itt fejezze be tanulmányait.

Az igazgató egy tekintettel mérte végig az ifjút, Hektor ellenben nagyon figyelmesen nézte őt.

Ez hát Bordenave, a nagy kerítő, ki a nőkkel úgy bánik, mint a gálvarabok öre, ki folyton reklámokon töri az eszét, ki folyton kiabál, köpköd, tenyerével a combjait csapkodja.

Hektor azt hitte, hogy valami kellemeset kell most mondania.

— Az ön színháza . . . szól szelid hangon, Bordenave félbeszakította.

— Mondja inkább: az én bordélyházam . . .

Fanchery helyeslő kacajra fakadt, míg la Faloise megdöbbenve állott.

Bordenave időközben elsietett, hogy egy drámai kritikusként, kinek tárcája nagyon befolyásos volt, megszorítsa a kezét. — Mikor visszatért, la Faloise már erőt vett magán.

— Ugy hallottam, — így szól, csak hogy mégis mondjon valamit — hogy Nanának remek hangja van.

— Igen! Nagyon remek! — szól az igazgató vállvonogatva, — tisztára csöszhang!

A fiatal ember sietve tette hozzá:

— De legalább kitűnő színész.

— Ej mit! Valóságos tuskó! Azt sem tudja mit csináljon a kezével, meg a lábával.

La Faloise könnyedén elpirult. A dolog mind különösebbnek tetszett neki; végre így hebegett:

— A viláért sem mulasztottam volna el a mai premiért. Tudtam, hogy az ön színháza . . .

— Mondja: bordélyházam! — ismétlé Bordenave.

Fanchery, ki időközben a belépő hölgyeket szemlélte, segítségére sietett unokatestvérének.

— Kérlek, tedd meg Bordenavenak a szivességet, s nevezd színházát bordélyháznak, miután az örömet okoz neki.

— Hát szüksége van egy nőnek arra, kiáltott az igazgató, hogy énekelni és játszani tudjon?

— Oh, kicsikém te roppant ostoba vagy! . . . Van Nanának egyebe . . . Parbleu! Valamije, a mi mindent pótol . . . Megcsinálja ő majd az utját és sokra fogja vinni. Milyen bőre van! Oh milyen bőre . . .

Azután, Fanchery külön buzdítására, részletekbe bocsátkozott Nana felől és oly durva kijelentéseket használt, melyek de la Faloise Hektort nagy zavarba hozták.

Ismerte Nanát, mondá, és egyengetni akarja utját. Épen Vénust keresett az új darab részére. Nem szokott magának egy nőt soká megtartani, sőt inkább szereti azt mihamarabb átengedni a közönségnek. De ez egyszer bökkenő van a dologban, mert egész ársulatát izgalomba hozta e nagy leány megjelenése. — Mignon Róza, színpadának első csillaga, mert vetélytársnőt sejt a jövevényben, dühös volt e miatt.

— Nézd csak! — szól félbeszakítva magát. — Itt van Mignon és Steiner. Mindig együtt vannak. Tudja talán, hogy Steiner már meguntta Rózát, s a férje mindig a sarkában van, mert fél, hogy az megszökik előle.

Mignon, egy nagy erőteljes fickó, kinek herkulési feje volt, utat tört magának a csoportok között, míg Steiner bankárt, a kicsiny, vastaghasu emberkét, kinek arcát szürkülő szakáll környezte, a karjánál cipelte.

— Jól van, — szól Bordenave a bankárhoz, — hiszen ön tegnap ott találta az irodámban . . .

— Ah, te hát az volt! — kiáltott Steiner.

Mindjárt gondoltam; de én már akkor mentem, mikor ő jött és alig volt időm, hogy megnézzem.

Mignon összevont szemöldökkel hallgatta e párbeszédet, mialatt izgatottan forgatott ujján egy nagy gyémántgyűrűt. Tudta, hogy Nanáról van szó.

Azután, miután látta, hogy Bordenave elbeszélése lánggra lobbantja, félbeszakította a beszélgetést.

— Hagyja csak, kedvesem . . . Felfuvalkodott teremtés . . . A közönség majd kijesz rajta . . . Jöj-

jön Steinerkém, tudja, hogy a feleségem vár önműre a páholyban.

Elakarta vonzolni magával. De Steiner nem akarta elhagyni Bordenaveot. Előtte a közönség a pénztárhoz tolongott: — hangos zaj áradt szét, melyből a Nana név kellemesen hangzott ki, két szótagjával.

— Oh, önök többet kérdeznek, mint a mennyire felelni tudnék! — kiáltott Bordenave egy ifju emberkekből álló csoport felé, kik kérdéseikkel ostromolták. — Hiszen látni fogják őt . . . Most el kell mennem szükség van rám.

Eltűnt, elragadtatva a miatt, hogy lánggra lobbantotta közönségét.

Mignon felvonta vállait és figyelmeztette Steinert, hogy neje vár reá, mutatni akarja öltözékét, melyet az első felvonásban viselni fog.

— Nézd csak, épen itt száll ki Lucy a kocsiból, — szólta la Faloise Fancheryhoz. — Te velünk jössz, fenntartottam számodra egy helyet.

— Persze, hogy semmit se lássak, — felelt ez. — Van egy támlásszékem a zenekarban, az sokkal többet ér.

Lucy sértettnek látszott. Talán nem volt szabad neki vele mutatkoznia? . . . Azután hirtelen kibékülve, más tárgyra tért át.

— Miért nem mondtad nekem, hogy Nanát ismered?

— Nanát? Sohasem láttam.

— Valóban? Nekem meg azt mondták, hogy még a hálószobájában is jól körül néztél.

E percben Mignon, ki ott állott előttük, ujját ajkaihoz emelve, hallgatást intett neki.

Lucy kérdést intézett hozzá e miatt, mire egy arra menő fiatal emberre mutatva így szólta:

— Ez Nana szeretője. — Mindannyian a fiatal ember felé tekintettek. Nagyon csinos fiú volt. — Fanchery megismerte őt. — Dognenet volt az az ur, ki háromszázezer frankot pazarolt el az asszonyokra és most a tőzsdén forgolódik, hogy annyit szerezzen, a mivel időnkint egy-egy bokrétát és szolgát fizethet meg. Lucy szépnek találta szeméit.

E percben az előcsarnok minden zugában visszhang gyanánt zúgott Nana neje, mind hangosabban és a várakozás által növelt türelmetlenséggel.

— Még mindig nem kezdődik az előadás?

A tolongás a pénztár előtt mindinkább nőtt. — A hangok mind erőteljesebben hívták Nanát.

Ez ama durva érzéki mámor kitörése volt, mely néha erőt vesz a tömegben. De most a tombolást túlharsogta a rendező csengetése. A kiáltás: „Csengettek“, szájról-szájra szállt egészen ki a boulevardra. Egyszerre csak heves rohanás keletkezett. Mindenki be akart menni.

Mignon nyugtalansággal elteve, végre magával vonzolta Steiner bankárt, ki elmulasztotta megtekinteni Róza jelmezét.

Az első csengetyűszóra la Faloise maga után vonva Fanchery barátját, keresztül törve a tömegben, kísérettel, hogy el ne mulassza a nyitányt.

A közönségnek ez a sietsége bosszantotta Steewart Lucy-t.

— Hogy sietnek! dörmögte fölfelé haladva a lépcsőn, mintha e darabok mindig oly nagyvön vigak volnának!

Fanchery és la Faloise most ismét ott álltak támlásszékeik előtt a teremben és körültekintettek.

Most már a szinpadi lámpák is jóval magasabb lánggal égtek és világos fényt árasztottak a biborfüggönyre, mely oly pompában és dúsan omlott alá, valamely tündérkastélyra emlékeztetve.

A zenészek már ott voltak helveiken és hangolták hangszereiket. A folyosókon oly nagyvön volt a tolongás, hogy az ajtókon csak lassan juthatott be a végtelen áram.

Az üllőhelyek lassankint megteltek. A két urokatestvér ismerős arcokat keresett, Mignon és Steiner egymás mellett ültek egy páholyban, oda támaszkodva a bársonnyal párnázott karfára. De Sivry Blanche a maga számára látszott lefoglalni a szinpad mellett levő földszinti páholyt. La Faloise főképp Daguentet nézte, ki két sorral előtte foglalt el egy támlásszéket. Szorosan mellette egy kis, tizenhét éves fiú ült, ki valamely kollégiumból szökhetett meg és nagy ártatlan szemével kíváncsian tekintett körül.

Fanchery mosolygott, amint nézte.

— Ki az a hölgy, ott fenn az erkélyen? kérdé la Faloise hirtelen. Az ott, ki egy kékruhás leány társaságában van?

E vastag asszonyra mutatott, kinek testi bősége majd megrepesztette füzőjét.

— Gaga, szólta Fanchery egyszerűen.

És mikor észrevette, hogy ez a név megdöbenteni látszik unokatestvérét, hozzátette még:

— Nem ismered Gagát? Fülöp Laos uralkodásának első idejében ő volt a világ gyönyöre. Most mindenüvé magával viszi leányát.

La Faloise rá sem nézett a fiatal leányra. Gaga látása annyira felizgatta, hogy le sem vette többé róla szeméit. — Még mindig nagyvön kíváncsnak találta, de nem merte mondani.

Ezalatt a karmester felemelte vezénylő pálcáját és a nyitány megkezdődött.

Fanchery, kihez unokatestvére kérdéseket intézett, megmutatta ennek a hírlapok és klubok páholyait, azután megnevezte a drámai kritikusokat.

Majd Fanchery félbeszakította beszédét, mikor látta, hogy La Faloise köszönt egy társaságnak, mely a színpaddal szemközt levő páholyt foglalta el.

Meglepettnek látszott.

— Hogyan? — kérde, — te ismered de Beauville de Muffat grófot.

— Oh már nagyon régen, — felelt Hektor. — A Muffatoknak birtokuk volt a mienknek közelében. — Gyakran megfordulok a házukban. A gróf, neje és apósa, de Chouard marquis társaságában van.

— Majd valamelyik felvonásközben be fogsz mutatni, — szóló végre. — A gróffal már találkoztam ugyan, de szeretném, ha engem is bevonnának a grófi család keddi társaságjába.

A felső karzatokról erőlyes püsszegés hangzott le. A nyitány megkezdődött, a közönség még mind befelé tódult.

A társalgás lassankint mind halkabbá vált. Az elfojtott mormogás közepette vidám kerjngő eleven, rövid hangjai hallatszottak, melyek azonnal felvidították a közönséget.

— Nézd csak, — szóló la Faloise, — Lucynál egy ur van. Odanézett Lucy páholya felé, ki Carolinnával elfoglalta a páholy előrészét, míg a háttérben Carolina anyának tisztes arca és magas, szép szőke-haja és kifogástalan magatartásu ifjunak arcéle.

— Nézd csak! — ismétlé la Faloise türelmetlenül, — egy ur van a páholyban. Fanchery elhatározta végre, hogy előveszi látcsövét és oda néz, de azonnal ismét megfordult.

— Oh, az Labordette! — szóló gondtalan hangon. — Mögöttük kijáltottak: Csend! és hallgatniok kellett. A terem elcsöndesült és mozdulatlaná lett. „A szőke Vénus“ című darab első felvonása az Olympuson játszók. A színpadon megjelent Iris és Diana. — La Faloise tapsolt Besmus Clarissenak, ki Irist ábrázolta.

— Tudod, hogy le kell ingét tűrnie, hogy ezt a jelmezt magára ölthesse, szóló la Faloise Fancheréhez, oly hangosan, hogy a környezet meghalhalta. Ma reggel próbáltuk a dolgot . . . Az inget látni lehetett a karok alatt és hátul. Halk remegés járta be a termet.

Mignon Róza lépett be az imént, mint Diana. Belépő dalát, szemérmes tartózkodással énekelte, miközben a sikamlós kétértelműségek felizgatták a közönséget.

Férje és Steiner, kik egymás mellett ültek, jóízűt nevettek. Az egész terem harsány kacajra fakadt, midőn Pruillière, a kedvelt színész, mint Mars jelent meg ezredesi egyenruhában, óriási tollas kalappal és egy hosszú karddal, mely egészen a válláig ért fel.

A közönség aztán ismét elhidegült, unalmasnak találták a következő jeleneteket.

Most következett az istenek felvonulása: Neptun, Plutó, Minerva és a többiek.

Ez majdnem megbuktatta volna a darabot, mert a közönség türelmetlen volt, a zugás a teremben mind hangosabb lón; a nézők nem figyeltek többé és szórakozottan tekintettek körül.

(Folyt. köv.)

A hortobágyi csikós szerelme.

Írta : Sarkadi E. Bandi.

— A nap nyugodni készült, még beragyogta a láthatárt, hogy aztán csakugyan aludni menjen. Madár nem mozdul, mert nincsen. Levél se mozdul, mert az sincs, a nagy Hortobágyon vagyunk, ahol néhány nyomorék ákác-fánál, melynek lombjait leégette a hortobágyi nap, egyéb fa nincsen, a ménes a karámba van, csak néha rázza meg kolombját vagy csengőjét valamelyik vén kanca. A csikós nyergelt lova a karám mellett bámulja a kiégett gyepen, subáján heverő gazdáját.

Szép legény! Acélos izmok, napsütötte bronz arca nem mutat többet husz esztendőnél, orra alatt kis fekete bajusz kunkorodik valódi hajdusági bajuszpödrővel kikenve. Szájában pipa, néha szippant egyet, aztán meg nagyot sercint akarom mondani hegyeset köp.

Felnéz a pipa füstre, aztán meg az égre, nagyot sóhaj, látszik, hogy valami bánata van, majd révedező szem társat keres, kivel kidiskurálgathatná magát, most megakadt szeme a lován :

— Könnyű néked Bársony komám, te nem tudod mi is légyen az a szerelem! Észel, iszol, alszol, meg engem viszel oszt' annyi az egész munkád.

— Hej', ha tunnád, hogy a multkor is mekkora nagy bajba egyeltél engemet, t'om, hogy elcöbtá' vóna' valahun, ha érzted vóna a veszödelmet, de hát te csak hí vagy, a ki csak akkor érzöd a veszélyt, ha megbokrosodol, oszt a fejed meg a farkod égnek támasztod.

— Hát hiszen, inkább is lettem vóna én a hí akkor, min te, te meg én helyöttem menté' vóna be abba a rossz házba, oszt legalább te letté vóna akkor szerelmes, én meg csak a lú. Akkor t'om most a te szived fájna nem az enyim, hogy a feki egye ki.

Majd nagy szomorúságában kiveszi a pipát a szájából, nagyot sercint, a pipát fordítva a száránál a jó zsiros kalap mellé tüzi, feltápáskodik, odamegy a lovához, megakarja simogatni, de az úgy felkapja a fejét, hogy jó orron vágja a gazdáját vele, akit ez kihoz a sodrából :

— Hogy a feki egye le a faggyút a szivedrű, hát ez legyen a barátság, hogy a zapád mást gondo't vóna, mikor először a zanyádra nézett, oszt te máma a szamarak közt uraskodná', de büszke vagy, hogy éngem hordozál, megáj kutya ezt megbánod!

— Azzal nagy dühösen felugrik a hátára s elvágat torony irányt Debrecennek.

II.

— A külvárosimulató egyszeri salonjában néhány festett arcú leány, meg egy pár taligás veszettül táncolnak

az irgalmatlan hangú rossz zongora mellett, ma jó napjuk vót a taligásoknak, egész nap fuvarozták a jó sárga földet, hát mindegyik elkacsmarolt az asszony elől néhány koronát, hogy előbb a Tóth uram kocsmájába eszmét cseréljenek, aztán meg betériernek a Beresényi-utcai vörös lánypáshoz a „szip lányokhoz.“

Az egyik taligás mezitláb, gatyában, nagy zsiros kaptat a fejébe, oda megy a zongoráshoz, a kalarját felböki a homlokán, bevív az ingébe, kihuz egy zacskót, azt megint széthuzza, kivessz belőle egy nagy bugyelláríst, a zongorista szeme felragyog, bizton egy ötös néz ki. A taligás ki is vesz egy ötöst, s odatartja az orrához :

— Látja-é ezt a pizt ?

— Látom !

— No hát huzza akkor azt, hogy „Tur a vesznó, tul a mocsár szélén !“ A zongorista belevág s játszik, a taligás vissza teszi az ötöst s kibalász a bugyellárístól egy 20 fillérest s oda dobja a tálcára.

— Jó van egy komám, ihon van a tiz piz, a mit ígértem.

— Szegény zongorista mérgesen vág az öreg zongorába, a hatost meg elkapja, nehogy a taligás meggondolja a dolgot.

A leányok is, a vendégek is elfáradnak, leülnek, az egyik lány megszólal :

— No, most adjatok a zongoramester urnak valamit, ha táncoltatok.

— Één táncoltam ? Één, aki csak dobogtam a talpamon, hát mir huzta ? aki mondta, hogy játézik az fizessik.

— No egyen a fene benneteket, hanem fizessetek, azzal addig okoskodik a lány, míg sikerül néhány hatost összehozni tőlük, mondják is :

— De oszt' most' má' huzza, ha ennyi rettentő pizt összeszedett.

— Persze, hogy nem huzza, hanem kimegy egy kicsit pihenni, utána is szólnak :

— No nézd mán, összeszedi a sok pizünket, oszt' még ki mén sétálni.

Most csengetnek új „vendég ur“ érkezik, kimennek megnézni, hát uram fia valami gazdatiszt lehet ez, mert hát lovon jött, kinyitják a kaput, hát a hortobágyi szerelmes csikós jött meg. A lovát az udvari ákácfaéhoz kötik, oszt, meg betessékelik a salonba.

A Juliska mindjárt oda szalad hozzá, a nyakába ugrik : „Hát megjöttél Józsikám ? csak hogy itt vagy, megint olyan jól fogunk mulatni mint a multkor ! Ugye ? Azzal csókot-csókra ad, a legény szóhoz se juthat, csak tüzesedik az arca, végre leülnek.

— Mit iszunk édes Józsikám ?

— Hát tán csája is jólesz !

— Jobb a tea, vélekedik a Juliska.

— Hát hozzanak két téját.

— De a zongoramester is inna egyet.

— Hát hozzék három téját. De táncoljunk egy kicsit akkor.

— Hát adjál valamit a zongoramesternek.

Kivesz egy koronát a csikós, oda hozza „agyon vissza 30 pizt.“

— Hagyja itt, majd lejátszom.

— No jó van, csak szépen huzza a Juliska nótáját, úgy cifrázva egy kicsinyt.

Elkezdenek mulatni, táncolni, danolni, inni, már van vagy 12 üres pohár az asztalon, mikor új vendégek érkeznek két huszár képében, nagy kardesörtetéssel leülnek,

nem költenek semmit, csak táncolni akarnak, az egyik huszár a Juliska régi szeretője, kötődni akar :

— Julesa te ! Gyere mán ide egy kicsinyt !

— Nem megyek !

— Gyere mán a ziz egyen meg !

A lány a kedveskedő szóra oda megy.

— No, mi kell, te Lacibetyár ?

— Tudod te !

— Tudja a fene ! azzal otthagya a berzenkedő huszárt s vissza megy a csikóshoz. A Jóska már kapaszkodott a vér s odaszólt :

— Hagyják mulatni a tisztösséges pásztor embört, vitéz urak !

— Kuss paraszt !

— Ne beszíjjik vitéz ur, me' baj lesz.

— Mars ki, büdös paraszt !

— A csikós feláll, ekkor látja a két huszár, hogy mi csoda egy atlétával állnak szemközt, mindakettő kardhoz kap, de csak a Laci huszár huzhatta ki, mert a másikat már derékon kapta a csikós s úgy vágta a Lacihoz, hogy mindakettő elesett. A taligások ki merre látott menekült kifelé. A csikós meg ölébe kapta a Juliskát :

— Gyere szívem Juliska, s azzal kiviszi az udvarra : Gyössz-e velem ?

— Megyek ! — mondja ijedten a lány. S jóformán nem is tudja, miről van szó, amikor már nyeregben van a csikós és a lányt maga mellé rántja s elvágtat vele . . .

III.

A csikós már jól kint járt a határban, mikor a leány elkezdett sirni, előbb lassan, aztán mindjobban, utoljára már ordított. A csikós végre nem állhatta, megállt :

— Hát miért rijsz Juliskám ?

— Sirok, mert félek !

— Miért fihsz, hiszen a tanyámhoz viszlek.

— Nem megyek !

— Hát nem szeretsz ?

— Szeretlek, de vigyél vissza !

— Hát nem akarsz az én ides párom lenni ?

— De igen, csak gyertünk vissza !

— Erre, hogy a nehezen siró lányt lecsendesítse, visszafordította lovát Debrecennek. Jó darabig jöttek már visszafelé, mikor újra megszólal :

— Hát ha engem szeretsz, mir mentél ahhoz a huszárhoz.

— Mert régebben kedveltem.

— Nem kedvelted te azt, hanem szeretted.

— Hát egy kicsit szerettem is.

— Ugy vagyunk ! Hát akkor engem csak bolondítottál, te céda, várjál' csak, majd adok neked huszár szeretőt ; azzal dühösen összeszorította a fogát, megsarkantyuzta a lovát s gyors iramban kezdett vágatni.

Egyszer egy nagy pocsolya mellé értek, itt megcsendesítette a lovát s a még mindig szepegő leányt beleeresztette a derékig érő pocsolyás vízbe, hiába kérte a lány, megfordult s elvágtatott haza Hortobágyra.

Mikor hazaért, első dolga volt subáját a párolgó lóvára teríteni, aztán nagy busan homlokon csókolta a Bársonyt s így szólt :

— Mégis csak te vagy hozzám a leghivebb, én egyetlen Bársonyom, igazad vót, mikor orron vágta' mer ojjan buta vótam a szerelembe, te hí vagy oszt' mégis tud, hogy az a lány nem neköm való, hogy a feki egye ki abból a pocsolyából.

S azzal, hogy a Bársonyt kibékítse, bement a karám

zabtartójába és egy kalap zabot hozott lovának, ő meg újra megtöltötte a pipáját, rágyújtott, nagyot sercintett, aztán végig hevent a kitégett gyepen . . . nagyot sóhajtott, . . . elaludt . . .

Adomák.

Közli: EBLEK.

Ujévi biblia-vizsga.

A plébános téli időben délutánonként a bibliát magyarázza hiveinek. Az ujév után, hogy meggyőződjenek buzgó tanítása eredményéről, olyan vizsgafélélet tartott. Kérdést intézett egyik-másikhoz s ugyancsak furcsa feleleteket kapott: Ime egynehány:

— Mjért teremtette az Isten az első napon a világosságot?

— Hogy lásson a setitbe . . .

*

— Hogy hívták Ádámnak a feleségét?

— Ádámné asszonyinak.

*

— Miért harapott Ádám az almába?

— Mert nem volt bicskája.

*

— Mikép menekedett meg Noé a vizözön alatt?

— Hát ugy, hogy a legszélére állott.

*

— Mjért üzött Ezsau az első szülöttségi jogaival kereskedést?

— Azért, mert zsidó volt.

*

Mit csináltak a zsidók, amikor a Verestengeren átmentek?

— Megszáritkatták vizes ruhájukat.

*

— Hová ment Jézus, minekutána életének 12-ik esztendejét elérte volna?

— A tizenharmadik esztendőbe.

*

— Mjért vendégelte meg az Ur Jézus az ötezer embert?

— Mert tudta, hogy nincs pénziük.

Megállítja a cigány a földes ur kocsiját.

— Mit akarsz more? — kiállt rá a földbirtokos.

— Pénzt, vagy bagót! Mert én most zsvány vagyok.

— Mjért nem lössz barátom, hát nem látod, hogy ott szalad a nyul?!

— Hm! Hisz épp az a baj, hogy — szalad.

— Fiam, miért nem tanulsz, soh'se lesz belőlad semmi.

— Hisz édes apámat is kicsapták a negyedik elemiből, mégis főszolgabíró.

B. U. É. K.

SARKADI E. BANDI

PÉCS, OSTENDE MULATÓ.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Wigder Samu

Arad.

B. U. É. K.

BIRITZ PÁL ÉS NEJE

az „Ostende“ és „Adria“ mulatók tulajdonosai

PÉCS.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

t. vevőinek és jóakaróinak

RUSZNYÁK DÁVID

Budapest, Király-utca 21.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Háiner Alajos

Győr.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Brül Géza,

pongyola gyáros

Budapest, Akácfa-utca 13.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

jóbarátainak és jóismerőseinek

Eble Károly és neje

Debrecen.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Hartstein Ignác,
Nagyszentmiklósi.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Piszároviits Millorad
Ujvidék.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Singer Mihály
Ujvidék.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Derra Nándor
Ujvidék.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Pillischer Ignác
Ujvidék.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Strampf Sándor
Győr.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Szücs Ágoston,
zongoramester
Belovár.

NYILTTÉR.*

Hogy magamat kartársaim és jóbarátaim előtt tisztázam kénytelen vagyok ez uton tudtukra adni, hogy énnálam Strampf Sándor ur nem járt aláírás végett, és ily célból a Memorandumot sem küldte be. És ha meglátogatott volna csak a régi iskola iarsát látogatta volna meg és a „Nyilttérben“ lefolyt feleselést én nem vettem személyeskedésnek, mert azt én csak egy 21-es patermának vettem. Strampf urnak volt egy 9. és egy 10-zese, én ezt elvittem egy 10. és egy tókással. Eble.

Eladó

azonnal át is vehető 1000 koronáért egy jömenetelü üzlet Erdélyben, olcsó házbér. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal „440“ jelige alatt. —

Eladó

egy hetvenezer lakósu városban
egy erős menetelü üzlet
családi okok miatt. — Átlagos havi forgalma 2—4000 korona. Kevés regi. Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal „Vas“ jelige alatt. ☉ ☉ ☉ ☉

Eladó

egy régi, elősmert jó menetelü üzlet visszavonulás miatt szükséges tőke 4000 koronáért — Olcsó házbér. Felvilágosítást nyújt „Régi“ jeligére a kiadóhivatal.

Eladó

egy teljesen ujonnan berendezett elsőrendü üzlet belegség miatt. Szükséges tőke 6000 korona. Hátralék megegyezés szerint fizetendő. Felvilágosítást nyújt „Uj üzlet“ jeligére a kiadóhivatal.

Eladó

Adán, 17 e er lakosu nagyközségben egy ujonnan berendezett jó menetelü **éjjeli mulató**. Ára 1000 korona, házbér évente 500 korona. Felvilágosítással szolgál **Kiss Miklós Ada**.

Eladó

egy nagyobb vasuti gócponti városban egy kitünő menetelü **üzlet** 3000 koronáért, a berendezése megéri ezt a csekély összeget. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal: „Vasuti gócpont“ alatt.

Eladó

Szlavoniában egyedül álló **üzlet, italmérés-sel** szépen berendezve, erős forgalommal, 5 évi házbér szerződéssel olcsón eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal „6000“ jelige alatt.

BUTOR

mahagoni, palisander, kőris, cseresnye, bükk és diófából, elsőrendű kivitelben; legolcsóbban készpénz vagy részletfizetésre elsőrendű minőségű RÉZBUTOROK állandóan raktáron

Klein J.

butorkereskedő BUDAPEST,

Akáczia-utca 30. szám,

(Wesselényi-utca sarkán.)

Gerő Márton

BUDAPEST,

VI., Király-utca 22. sz.

TELEFON 164-62.

Felhívja a t üzletes urak és hölgyek figyelmét állandóan nagy raktáron levő SZALON SELYEM RUHÁK, BLOUSOK és PONGYOLÁK, valamint COSTÜMÖKRE. — Saját kelméjükből is pontosan, jutányos árban műhelyemben készíttetnek.

Vidéki megbízások kifogástalanul lesznek szállítva.

:: ELADÓ ::
 egy **kitünő menetelű üzlet** nagyobb alföldi városban, ahol a tulajdonos rövid idő alatt vagyont szerzett. Szükséges tőke 6000 kor. Felvilágosítást ad: **STEFANOVITS AMBRUS** Arad, Háromveréb utca 2. sz.

Zongoramesterek

dijmentesen

állandóan alkalmazást nyernek az „Értesítő” irodája által **Aradon, Damjanits-utca 12. szám alatt.** A helyüket változtatni óhajtó zongoramesterek tudassák címüket irodánkkal

Kiadó éjjeli mulató.

Egy felvidéki 18000 lakossal és egy ezred katonasággal bíró városban 2 éjjeli üzlet, egy elsőrendű és egy másodrangú 5 évre azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

ELADÓ VAGY BÉRBEADÓ!

Egy 20.000 lakosu nagy községben egy egyedül álló üzlet, szükséges tőke 2400 korona. Jelige: „Maros” a kiadóhivatalban.

:: ELADÓ ::
 a Felvidék egyik legelőkelőbb városában **éjjeli üzlettel** bíró családi okok miatt. Cim a kiadóba „FELVIDÉKI ÜZLET” jelige alatt.

Bársonysima, fehér, tündöklő szép
lesz az arc a

Rozsnyay-féle „Serail“
készítmények hatásától.

Serail arckenőcs (zsiros).

Ezen bőrtisztító kenőcs igen régi, kitünően bevált előírás alapján készül, s nemcsak a bőrre, de ami a fő az egészségre is teljesen ártalmatlan. Csak éjjel használandó. 1 kis tégely 70 fillér, 1 nagy tégely 1 korona 40 fillér.

Serail-crem.

Ápolja, puhítja az arcbőrt, és ennek fiatal, üde színt és bársonyszerű finomságot ad, óvja a bőrt a zord idő és a nap káros befolyásától, eltávolítja a bőrtakákat és májfoltokat, megszünteti az arc- és orrvörösséget, segít fiatalos üdeségünket sokáig fenntartani. 1 tégely ára 1 kor.

Serail-pouder.

A pouder 3 színben van (fehér, rózsás, crem) s mint valamennyi Serail készítményem, teljesen ártalmatlan hatáson alkatrészekből áll. Ez a pouder nemcsak mint nappali és bálipouder, de mint felülmúlhatatlan arcszépítő is az összes készítmények fölé helyezendő. Egy doboz ára 1 korona 20 fillér.

Serail-szappan.

A legjobb és legkellemesebb szappan, amit a kozmetika e téren produkált. Nagyon tartós, kellemes hatású bőrpuhító. Egy darab ára 70 fillér.

Serail-hajszesz.

Megerősíti a már laza haját, előmozdítja növekedését, használata után a fej korpásodása teljesen megszűnik. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Anosmin.

Mindazok részére, kik az oly kellemetlen láb vagy hónalj izzadásban szenvednek, legjobban ajánlható és igen megbízható szer. Egyszeri használat véget vet a bajnak. 1 doboz 1 korona.

„Mihava“

Kitünő óvszer, gummi, legfinomabb tucatja 2 korona.

Kapható

Rozsnyay Mátyás
gyógyszertárában Aradon.

Eladó

egy rendkívül erős menetelű üzlet
betegség miatt azonnal, szükséges tőke 5000 korona. — Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal „Aczél“ jelige alatt.

Eladó

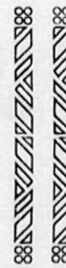
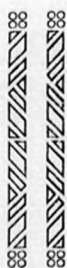
egy szolid, jóforgalmu
éjjeli mulató

családi okok miatt, szükséges tőke 3000 korona. Hátralék havi részletekben fizethető. Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal „Szolid“ jelige alatt.

E B L E

állapodjunk meg, hogy az első-
rendű éjjeli üzlet Debrecenben a

Helvétzia,

Szepességi-u. 33. (Tizenháromváros)

Szalon kosztümök és különlegességek.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű vevőimet, hogy Gál és Társa cég alatt vezetett kosztüm üzletet átvettem és továbbra saját nevem alatt

Brüll Géza, Budapest,

Akácfa-utca 13. szám. — Telefon 35—49. szám. —

alatt a mai kor és igényeknek megfelelő

női szabó termet

berendeztem, ahol kizárólagosan színházi és fantazia kosztümök különlegességeit fogom készíteni.

Főtörekvésem, hogy az éjjeli mulató tulajdonosokat előzékenyen és olcsón kiszolgáljam sőt a legkisebb rendelményt egy levelező-lap meghívására személyesen teszem látogatásom. Tisztelettel

Brüll Géza női szabó

Budapest, Akácfa-utca 13. szám.

➡ Nagy raktár fehérneműekben. ➡

Gerő Adolf és Fia

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. szám.

Ajánlja a legjobban elismert Gerő féle

■ szalon-czipőt ■

minden színben a legmérsékeltőbb és szolid árak mellett.

A világ legkiválóbb külföldi zongoragyárainak kizárólagos vezérképviselése

Sternberg Armin és Testvére

cs. és kir. udvari hangszergyár

Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 60.

Ugyanott hirneves saját gyártmányu zongoráink a legolcsóbb árakon és kedvező fizetési feltételek mellett. Kérje képes zongoraárjegyzékünket és levélbeli ajánlatot. — —

Grammofonokról és hanglemezokről, vagy bármely hangszerről külön-külön kell kérnie nagy képes árjegyzékünket.

Harisnyák

és Tricotáruk legszebb kivitelben, legolcsóbb árban kaphatók KOVÁCS VIKTORNÁL BUDAPEST, VII., Király utca 15. sz. Vidékre sokat szállít.

BUDAPESTEN

egy sűrűn lakott vidéken (VII. ker.)

JOL MENŐ MOZI

más foglalkozás miatt

OLCSÓN ELADÓ

Bővebbet VI. kerület, Révai-utca 20. III. SCHWARTZ GYULA.

Eladó

!!!

előre haladott kor miatt 28 év óta fennálló **éjjeli mulató** előnyös feltételek mellett. Felvilágosítást ad a tulajdonos, GESZETICS JÁNOS, NÉMETPALÁNKA.

Berliner fettponder 3 doboz	1 kor. 50
Amerikai pouder 3 nagy doboz	2 kor. 10
Vera-violettapouder francia 3 nagy doboz	4 kor. 50
Noblesse-pouder francia 3 doboz	1 kor. 50
Velutin pouder francia 3 nagy doboz	1 kor. 50
Liliumtej szappan 6 darab	2 kor. 40
Borax szappan 6 darab	2 kor. 40
Benzocetj szappan 6 darab	2 kor. 40
Ibolyaszappan, jó illattal 6 darab	3 kor. —
Porcellán szappan 3 darab	1 kor. 80
Vera-Violette szappan 3 darab	2 kor. 10
Vera-Violetta arckrém 3 tégely	1 kor. 80
Dr. Lehmann arckenőcs 3 tégely	2 kor. 10
Sárgaliliom crème 3 tégely	3 kor. —
Margit crème 3 tégely	2 kor. 40
Legfinomabb parfümök kimérve 1—4 liter kapható minden illatban.	10 kor. —
Francia parfüm szép üvegekben 3 üveg	4 kor. 50
Legfinomabb férfi gummi óvszer 3 tucat	5 kor. —
Nagy árjegyzékünk, az összes illatszer, kosmetikai és háztartási cikkekről ingyen és bérmentve. — Szolid, és jó kiszolgálásért felelősséget vállalunk, meg nem felelő cikkeket vissza veszünk.	

Szállítás naponta utánvét mellett, az „Értesítő“-re való hivatkozás kéretik.

Parfumeria „HEZ“

Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7.é.

KISÉRELJE MEG

mielőtt szalon-kosztümöket otthon készített

RUSZNYÁK

divatáruházából, Budapest, Király-utca 21. sz.
Telefon 102-99. egy próbarendelést tenni, mert
a legujabb szalon cosztümök vannak raktáron

A LEGUJABB DIVATLAPOT KIVÁNATRA A CÉG INGYEN KÜLD.

Nyomatott az Arad és Vidéke bérletársaság körforgógepein, Aradon.